

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan sveder, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 8 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. obéinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim bo potekla konec meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha in da dobé vse številke.

„SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Vse leto . . . gld. 13.— | Četrt leta . . . gld. 8.30
Pol leta . . . „ 6.50 | Jeden mesec . . . „ 1.10
Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Vse leto . . . gld. 15.— | Četrt leta . . . gld. 4.—
Pol leta . . . „ 8.— | Jeden mesec . . . „ 1.40

Naročnje se lahko s vsakim dnevom, a h kratu se mora poslati tudi naročnina, drugače se ne oziroma na dotično naročilo.

Upravnništvo „Slovenskega Naroda“.

Zanimiva okrožnica.

Iz Poreča, kjer vlada divja politična strast italijanska, prispelo je v svet pismo, katero uči in naklada drugim popolno politično samozatajevanje. Okrožnica je to Poreško-Puljskega škofa dr. Flappa, katero priobčujemo v današnjem listu. Vladika Flapp je s to okrožnico prepovedal duhovnikom svoje škofije, da ne smejo čitati in razširjati političnih časopisov ne glede na njih tendenco. Zanimivo to! Postavil se je tu Poreško-Puljski škof na stališče, ki se nikakor ne ujema s tistim stališčem, katero zavzema dandanes drugi škofje ne samo na Slovenskem, nego v vsi Avstriji in tudi v drugih deželah, kjer prebivajo katoliki. Saj je znana aktivnost sedanjih avstrijskih škofov, saj še ni dolgo tega, kar so ti škofje izdali vkupen pastirski list, v katerem so vernikom sploh, zlasti pa katoliški duhovščini pokladali na srce, naj podpirajo, razširjajo in ustanovljajo časopise, služeče katoliško-političnim interesom. Nekateri škofje segli so še dalje in izrecno poudarjali, da je katoliškemu duhovniku sveta, od njegovega poklica neločljiva dolžnost, delovati agitatorično tudi v političnem življenji. Najboljše živo pričo imamo za to v knezoškofu Ljubljanskem,

ekscelenci dr. Missiji, pod čigar vladikovanjem se je v naši duhovščini sestavila ekstremno, skoro bi rekli demagogično bojovita politična stranka. Kolika razlika mej nazori, katere ima vladika Ljubljanski o političnem časopisji kot protektor tiskovnega društva itd., in pa mej nazori, katere v tem oziru sedaj razodeva dr. Joannes Flapp! In vender se nam dan na dan ponujajo širokoustne apologije, da so škofje jedno, in da so škofje katolikom tudi v politiki postavljeni voditelji, katere bi morali poslušati! „Što je vjera, što li nevjera?“ Ali naj katoliški Slovenec posluša dr. Missijo, ali pa dr. Flappa? Slovenci živimo v kakih osmeri škofijah, in tu naj prisega vsaka škofija na politična načela, na politične smotre svojega škofa: take politične jednosti si žele za Slovence naši domoljubi, to je krasna perspektiva!

Mi privoščimo svobodo tudi duhovniku. Služabnik cerkve je res, a res je tudi, da je državljan. Kot državljan ima javne dolžnosti, gredo mu torej tudi javne, politične pravice, katere naj izvršuje po svojem najboljšem prepričanju. Duhovnik katoliški je oznanjevalec vere Kristove, katera je dala nebeško zavetje pravici in resnici. Tudi v politiki je hrepeneti po pravici in resnici, to oboje je tudi duhovnik poklican zastopati v javnem življenji. To mu mora pripoznati vsak pravični človek in oslabljati bode njegov upliv samo tedaj, ako se duhovnik pri svojem zanimanju za politična uprašanja poslužuje nepoštenih sredstev, kakor se to žalibog tudi pri nas godi novejši čas v obilni meri. Nekaj kurioznega pa je, če se duhovniku celo prepove čitati politične časopise, če se ga hoče obdržati v nevednosti v tako občnih političnih stvareh!

Okrožnica dr. Flappa, ki je glede načela nekaj nečuvane olikanemu svetu devetnajstega stoletja, poda se pa najmanj glede na isterske razmere. Tu so Slovani v verskem pogledu uzorni ljudje. Vsakdo in tudi vladika dr. Flapp vé, da je to v prvi vrsti zasluga isterske slovanske duhovščine, ki je vedno goreče požrtvovalno vršila svoje dolžnosti. Ako je to tako, ako ne preti nikaka nevarnost niti katoliški veri, niti veljavi in ugledu katoliške cerkve in njenih zastopnikov, kaj je torej povod drakoničnemu ukazu škofa Poreško-Puljskega? Zakaj mu je

mrzko politično delovanje njemu podložnih duhovnikov, ko je to delovanje vender plemenito in koristno za časn in večni blagor vernikov njegovemu pastirovanju izročnih. Nam se vidi, da ni golo naključje, če je njegova okrožnica izšla prav sedaj, ko je izvršena državnozborska volitev isterska, pri kateri je tako slavno zmagal slovanski poslanec. Nehote mora nam tu priti na misel, da je preuzvišeni gospod dr. Flapp star pristaš italijanske politične stranke. Saj je torej mogoče, da so se mu misli, razvite v okrožnici, misli o nevarnosti časopisja rodile prav zaradi zadnje, za hrvatsko-slovensko stranko tako sijajne državnozborske volitve? Spoznal je dr. Flapp sad poštenega, neumornega delovanja slovanske duhovščine, ki si je za to zmago stekla nevenljivih zaslug in ali ni morebiti to razdražilo njegovo narodno čustvo, da je izdal najmlajšo svojo okrožnico? Ta okrožnica ne kaže namena, da bi branila cerkvene interese, pač pa namen, odtujiti narodu rodoljubno duhovščino, odvzeti mu politične svetovalec, buditelje in prvoboritelje ter tako osigurati italijanskemu elementu v deželi usurpirano prevlado. Polemizovati bi torej imeli še tu z drom. Flappom kot privržencem italijanske stranke, polemizovati s škofom, kateri je ostavil vzvišeno svoje mesto in stopil na politično bojišče . . . ali tu nam kaže prenehati, tu utegnemo zadeti ob tiskovnega gospoda nad nami, kateri ne pripušča najostrejšje rodoljubne besede. Poslavljamo se torej od dra. Flappa, pri katerem se bode tudi drugi olikani svet rad nekoliko pomudil zaradi njegove najnovejše okrožnice, potem pa naprej šel s smehljajem na ustnicah. Udarec pa, ki ga je ta okrožnica dala slovensko-hrvatski stranki v Poreško-Puljski vladikovanju, pričakovanih posledic ne bode imel. Tudi veter goni oblake kamor hoče, ne more jih pa prisiliti, da bi grmeli in točo sipali na zeleno polje . . .

Državni zbor.

Na Dunaji dne 26. novembra.

Težko je moral zadeti Taaffeja včerajšnji poraz, kajti že dolgo se mu ni kaj jednakega pripetilo. Na vso moč je delal, da upropasti nepovoljni mu predlog in posrečilo se mu je, a stalo ga je

LISTEK.

POZDRAV

prvi ženski podružnici sv. Cirila in Metoda na Štajerski.

Povsod veselja glasen vrisk odmeva,

Razlega se po dragi očetnjavi,

Kot se razširja pred začetkom dneva

Po seči in po senčnati dobravi

Veseloglasno raznih ptičev petje,

Ko pomlad ljudstvu na ogled postavi

Med svoja čuda raznobojno cvetje.

Zakaj nam ne bi radost v srcih cvela?

Povsod koristno kaže se podjetje;

Delalnica slovenska je dežela.

Kraj družbe nam rodi se družba nova,

Za narodni napredek v njej se dela,

Dokaz, da nam bodočnost je gotova.

Da narod vsak na zemlji napreduje.

To je gotovo želja Stvarnikova,

Ki vsem zemljanom modro gospoduje.

Slovcem treba krepko se boriti,

Da ne poplavi nas prvenstvo tuje,

Da odbeže nasprotniki srditi,

Ko ljuti mraz za letne dobe mine.

Boré za dom možje se znameniti,

I ženske se nam kažejo vrline.

Pozdrav Vam torej, vrle Jurjevčanke,

Čestiteljice drage domovine,

Budite druge narodne zaspanke.

Pri Vas podružnica se osnovala,

Nakit prekrasen narodne je stranke.

Zato slovenski rod Vam kliče: „Hvala“!

Daj Bog koristnega jej mnogo ploda,

Da dolgo let bi krepka nam ostala

Podružnica Cirila in Metoda,

Da bode nje vesela očetnjava;

A Vam od vzhoda glasno do zahoda,

Veseloburni klic zaori: „Slava“!

Na Humu, meseca novembra 1891.

Božidar Flegerič.

Slovenkam!

Zakaj bi po lepi vezani besedi, s katero pesnik pozdravlja vrle domoljubne dame slovenske v Šent Jurji, ki so osnovale prvo žensko podružnico svetega Cirila in Metoda na Štajerskem, listkar ne posvetil jedenkrat nekoliko prostora izključno našim vrlim Slovenkam? Nesmo sicer še tako srečni, kakor drugi slovanski narodi, katerim se odgajajo nadobudne hčerke v višjih dekliških zavodih, osnovanih na narodni podlagi. Naše slovenske krasotice odgajajo se nam, žalibog, še danes istotako malo v narodnem duhu, kakor nekdanj, a vender nam slovenske višje dekliške šole, katero nam je hotel pokloniti velikodušno blagi mecén — ni treba. Tako mislijo nekateri krogi, ki so res prepredili rešitev tega perečega uprašanja in ga odložili „ad calendas graecas“.

V tacih odnošajih je res skoro čudež, da imamo toliko narodno-mislečih slovenskih dam, katerih krog se širi prav veselo od dne do dne po vsej slovenski domovini.

Danes hočem seznaniti ljubeznjive naše čitateljice s predlogom, katerega je prijavila v hrvatskih listih domoljubna gospa Gabrijele Gajeva, ki se čestokrat javlja pod imenom „Hortense“. Obža-

precej ponosa. Sicer pa se ima zahvaliti na dobrem izidu i Mladočehom, kateri so se zadovoljili s tem, da so dokazali iluzorno vrednost kartela.

Predlog antisemita je morala ista vlada s svojim uplivom podpirati, katera sicer v zbornici toli zaničljivo ravna z njimi: Z antisemiti in bližnjimi jim nemškimi nacijonalci je zmagala!

Ob 11^{1/4} uri v jutro otvoril je predsednik Smolka 23. sejo, ki je bila istotako, kakor predzadnja, dobro obiskana.

Na dnevnem redu stala je specialna razprava o Plenerjevemu predlogu in prvi se je k besedi oglasil posl. Pattai. Govornik opravičuje svoj pristavek k Plenerjevemu predlogu s tem, da je treba kompenzacije za nedostatek, posebnost ker borzni davek po izjavah finančnega ministra ne kaže velikega prihodka. On je sicer prepričan, da davek borzi ne bode škodoval, vendar priznava, da se dohodek doslej gotovo preračunati ne da. On predlaga, da zvišanje pridobinskega davka stoprav pri svoti 105 gld. prične, in meni, da bode v poslednici pridobitek znašal poldrugi milijon in to je svota, katero je ustavil kot odbitek Plener. — Tako bi bil davek v sebi kompenzovan in primanjkljaj nemogoč.

Posl. Kraus izraža svojo solidarnost s posl. Pattajem na nasvetovani predlog.

Posl. Di Pauli obrača se proti dr. Plenerju, ki je v včerajšnjem svojem govoru jako zaničljivo govoril o klerikalcih in javlja, da se stranka sama nikdar s tem imenom ne nazivlja. Tudi natolcevanja glede stališča Hohenwartovega kluba pred 11 leti niso upravičena. Sicer se pa stranka strinja v vsem s predlogom posl. Pattaja. Uprašuje tudi poročevalca, s čim da hoče začeti preustroj davkov, ki bode sigurno i s početka za davkoplačevalca težaven, če že sedaj hoče porabiti vsak mogoči preostanek. Konservativna stranka hoče biti vsem pravična, radi tega glasovala bode za pristavek.

Posl. Kajzl utemeljuje nezadovoljnost stranke mladočeške z nasvetovanim pristavkom posl. Pattaja z nemogućnostjo, da se s poskušanim zjedinenjem predlogov Plener-Pattai hoče vsoprediti i važen moment davčnega preustroja. Tak zakon bi bil le poslabšan poskus že obljubljenega, a ne izvedenega vladnega načrta, poleg tega bi ga morda i vlada skušala pri preustroju toli uvaževati, da bi ga pustila kot stalno napravo in bi se na tak način rabil za mnogo let obrtni davek, ki bi skoro istotako do cela pravičen ne bil.

Govorniku tudi ne prija nekateri volilnega prava se tikajoči izrazi v 1 točki, glede katerih želi, da se spremene.

Posl. Gessmann pravi, da kaže obnašanje levice le blimbo, nikakor pa ne prave ljubezni do obrtnikov. Plenerjev predlog vidi se mu le agitacijsko sredstvo, kajti če se manjši davkoplačevalec razbremenil, obremenil je velike.

Finančni minister dr. Steinbach zavrača sumnjo, da je Pattai stavil na njegovo željo predlog in ponavlja, da je vlada i v tem slučaju za izvršitev predloga davčnemu odseku v premislek.

Posl. Romanzuc izjavlja, da bode njegova stranka glasovala za predlog Pattajev.

Glavni govornik contra posl. Fries nasve-

tuje, da se oba predloga izročita davčnemu odseku v presojo in v hitro poročanje.

Glavni govornik pro posl. Menger skuša zagovarjati Plenerjev predlog opirajoč se na izvajanja poročevalca in predlaga, da se odkloni Pattajev, a vsprejme Plenerjev predlog.

Poročevalec Plener zavrača trditev Di Paulijevo, da je konservativno stranko imenoval stranko klerikalcev in trdi, da na to niti misli ni, nasprotno, da je to zmatral do cela pravim imenom, ker se rabi v tem pomenu povsodi. Govornik sumi, da ima predlog Pattajev svoj izvir pri vladi in javi, da bi se predlog pravo za pravo moral imenovati „vladni predlog“. Čudi se tudi, da se je posel, ki se je navadno izročal posl. Mezniku, izročil poslancu Pattaju, vodji Dunajskih antisemitov. Slednjič prosi, da se vsprejme njegov predlog.

Finančni minister dr. Steinbach izjavi, da je Plenerjeva misel glede izvira Pattajevnega predloga kriva, pač pa je res, da mu je dostavil na prošnjo njegovo dotična potrebna izvestja. Sicer pa bode storil to vsekdar, kadar se kak poslanec s prošnjo nanj obrne, bodi si katere koli stranke.

Posl. Pattai naznani, da je že pred govorom finanč. ministra s Steinwenderjem govoril o svojem načrtu in da je pripravljen pridružiti se predlogu posl. Friesa.

Poroč. Plener mej burnimi kliki „Čujte!“ in „O!“ izjavi, da je zadovoljen sedaj z izjavo finančnega ministra, ki je občno mnenje, katero je bilo pač napačno, s svojo izjavo uravnal in popravil.

Na to se imenoma glasuje in se vsprejme s 153 glasovi Hohenwartovcev, Poljakov, nemških nacijonalcev in antisemitov predlog posl. Friesa proti 125 glasovom levice in nekaterih (le 15) Mladočehov.

Seja se na to ob 4. uri popoldne zaključila.

Gospodska zbornica.

Na Dunaji 25. novembra.

Dne 24. t. m. bila je druga seja gospodske zbornice, kateri je predsedoval grof Trauttmannsdorf. Od 228 članov navzočih jih je bilo samo 53.

Po navadnem naznanilu došlih predlogov dal je predsednik besedo grofu Falkenhaynu, ki je nasvetoval, da se izvoli odsek 15 članov za železnične zadeve. Predlog se vsprejme.

Baron Hyl kot načelnik pravnega odseka nasvetuje, da se potrdi terno-predlog za mesto člana državnega sodišča, in sicer grofa Badenija, dvor. nega svetnika Kochanowskega in prof. Zolla. Predlog se jednoglasno vsprejme.

O zakonu za dovolitev novincev za leto 1892. poroča grof Falkenhayn. Predsednik statističnega odseka sekcijski načelnik Inama-Sternegg izjavlja, da se je v sporazumljenji z Ogersko nastavilo število še po štetvi iz leta 1880., ker letošnja števila še ni dokončana. Zakon se na to v drugem in tretjem čitanji brez obravnave jednoglasno vsprejme.

Zakon o podržavljenji Karol Ludovikove železnice se vsprejme po poročilu barona Pusswalda.

v kolo „patrijotičnega ženskega društva“, kakor je obstalo v ilirski dobi.

Evo načrta, kako bi se dalo osnovati društvo: 1. Društvena matica v Zagrebu, kot središče duševnega življenja. 2. Podružnice po vseh mestih Hrvatske, Dalmacije, Bosne, Hercegovine in Istre. 3. Vzdrževanje društva z dobrovoljnimi doneski od 1 do 10 gld. 4. Kazni od 2 do 10 novč. za člane, ki brez potrebe upletajo tuje izraze v govor. 5. Izdavanje lista „Glas naših gospo“, ki bi obsegal modo in gospodinjstvo in zabavo. 6. Izdavanje družnih knjig za gospodinjstvo in zabavo. 7. Prevajanje vseh izvrstnih del raznih narodov.

Posebna društvena naloga: a) Društvu je svrha pospeševati narodni duh, jezik in običaje. b) Sredstva k temu ima pred vsem podajati uzorna delavnost članov. c) Podpiranje dekliških šol v narodnem duhu. d) Ponovljeno uvajanje narodne nošnje pri javnih in slavnostnih dogodbah. e) Uplivanje na Izraelite v Hrvatski, ki s svojim nemčarjenjem (po leg hvalevrednih izjem) zavirajo narodni napredek. Treba jih pridobiti za narodno stvar, da s svojim duševnimi in gospodarstvenimi snagami delajo na korist narodnemu razvitku. Tako glasi se zaključek zanimivega članka.

Podavši ta načrt, ustregli smo želji domo-

O zakonskem načrtu za osnovo zdravniških zbornic poročal je vitez Schneider. V glavni obravnavi sta se oglasila dva govornika, dr. Billroth in Koračin, in sicer oba pro. V podrobni debati oglasil se ni nikdo.

Dr. Billroth polemizuje proti inavguracijskemu govoru vseučilišnega rektorja dr. Exnerja, osvetljuje težavne razmere zdravniškega stanu, ki je na slabšem, ko vsi ostali vsopredni mu stanovi. Izraža veselje svoje, da se i nepremožni mladeniči posvečujejo zdravniškemu stanu in konečno priporoča vsprejetje predloga, kateri je velika dobrota za zdravniški stan.

Opat Koračin obžaluje opustitev kirurgičnih šol, ker je radi tega nastalo pomanjkanje zdravnikov, želi osnovo medicinske fakultete na Moravskem in nasvetuje, da se disciplinarno pravo zdravniških zbornic pomnoži. Slednjič priporoča došli predlog.

Zakonski načrt o zdravniških zbornicah se na to konečno v drugem in tretjem čitanji jednoglasno vsprejme.

Seja se ob 2^{1/4} uri popoldne zaključila.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 28. novembra.

Državni zbor.

Davčnega predloga Plenerjevega čudna usoda je še sedaj predmet obširnim in strastnim razpravam, ki kažejo nedvombeno, da je levica silno razjarjena, ker je tako sramotno propadla, saj so jo pri drugem glasovanji ostavili celo najodličnejši Mladočehi in vsi nemški nacijonalci. Taktika mladočeška se je pokazala res izborna. V kartelne stranke je zabit trden klin in to bode začetek nove politične konstelacije. — Posl. Pfeifer govoril je o trdem izterjevanji davkov na Kranjskem in predlagal posebno resolucijo glede eksekucij, posl. Robič pa je predlagal, da se izpremeni zakon o domovinstvu.

Poljaki in Nemci.

Dobropoučeni „Przegłond“ dobil je z Dunaja nastopno poročilo: Vitez Jaworski sklical bode v kratkem že zdavno napovedano sejo poljskega kluba, v kateri se bode odločilo o bodoči taktiki te stranke. V poljskem klubu vlada nazor, da z nemško levico sicer ni mogoče se združiti, da pa tudi ni skleniti s kako drugo frakcijo ožji dogovor, ker bi utegnili uplivati to na vlado in jo celo ovreči — kar bi gotovo grofu Taafeu ne bilo ljubo. Nemci se tolažijo s tem, da se poljski klub ni izrekel principi-jelno proti Nemcem in vsaki zvezi z njimi, nego da je ta kombinacija še vedno mogoča, ako bodo nanesle okoliščine tako.

Hrvatski deželni zbor.

V zadnji seji deželnega zbora hrvatskega bil je na dnevnem redu novi penzijski zakon za uradnike, kateremu se opozicijske stranke odločno upirajo. Posl. Folnegović (stranka prava) je naglašal, da bi penzijski zakon, ki bi skrbel za onemogle delavce, bil dosti večje važnosti, nego zakon, namenjen le jedni kasti, a posl. Pisarić (stranka prava) je očital vladi, da je nemarna skrb za narodno blagostanje, in popustnost nasproti madjarskim nakanom kriva, da marsikateri z davki preobloženi kmetovolec zavida celo kaznenice. Govornik očital je uradnikom, da so večinoma slepo orodje

➡ Dalje v prilogi. ➡

lujem, da mi ni mogoče zaradi tesnosti prostora podati ves izborni članek z naslovom „Hrvatskim ženam“, a posneti hočem njega glavne misli in zaključek.

Ako prelistujemo povest od najstarejših dob — pravi — najdemo, da so žene v osodepolnih časih rešilno posezale v usodo domovine. Ko so umolknila možje, videči, kako propadajo sveta domovinska prava, vsplamtele so žene, matere in soproge in sveti ogenj njihovega patrijotizma okrepčal je potrta moška srca, ter nesoč jih na idealnih krilih vedre misli prouzročil, da so se lotili veličastnih del. V onih mračnih, davnih dobah borile so se naše matere na strani mož, da spasiyo dom za otroke in unuke svoje. Da naše matere neso bile junakinje, begali bi danes po tujini, neimajoč domovine, jezika in imena.

Potem pisateljica razpravlja dobo ilirsko na Hrvatskem in omenja izredne zasluge, katere si je pridobila baš mati Gajeva. Po vzgledu nekdanjih Ilirk treba delati tudi danes duševno, čuvati jezik in narodne običaje. Baš na nas žene — pravi pisateljica — se vali krivda, da se naš jezik ne glasi v rodbini v naobraženem in na pol naobraženem svetu. Otmimo se germanizaciji, ki nas spreminja v slabe Hrvatice, a še slabše Nemke, zberimo se

ljubne pisateljice, da vse jugoslovanske novine uvrste prevod te osnove v svoje predale, ob enem pa opozarjamo domoljubne naše dame, je li bi ne bilo mogoče osnovati s časom tudi pri nas tako „domoljubno žensko društvo“, ki bi bilo neizmerne koristi za naš narodni razvoj. Dokler se pa to ne uresniči, posnemajo naj naše domoljubkinje vzgled svojih tovaršic, ter osnavljajo ženske podružnice „Družbe sv. Cirila in Metoda“, katerih imamo že nekaj, a mnogo premalo še na slovenskih tleh, kjer „germanske device“ tako strastno delajo za nemški „Schulverein“. Tu imajo naše slovenske dame tako lepo in hvaležno polje.

Kakor že v mnogih krajih goje lepo slovensko petje in slovensko dramatiko, tako bodo posebno tudi v stroki slovenskega šolstva oziroma v podpiranju preblagih namer, katere ima „družba sv. Cirila in Metoda“ našle jako širok delokrog in si lahko pridobile toliko zasiug za slovenskega naroda napredek, da jih že to samo ob sebi mora spodbujati. Naj bi ne bilo skoro nobenega večjega kraja na Slovenskem, ki bi se ne mogel ponašati s žensko podružnico prekoristnega našega šolskega društva.

A.

vlade, katera porablja ta za svoje ne vselej dostojne namene.

Vnanje države.

Giers v Berolinu.

Z ozirom na raznovrstna tolmačenja, katera je rodilo Giersovo potovanje v Pariz in v Berolin, pišejo „Birževija Vjedomosti“ nastopno: Giersov obisk v Parizu je bil še bolj privatnega značaja, kakor obisk v Berolinu. Ako se je obisk v Berolinu tolmačil različno, je tega kriv faktum, da mej Rusijo in Nemčijo ni direktnega povoda za kakov konflikt. Nemčija je sicer Rusiji sovražna, a le zato, ker se boji francosko ruske zveze. Giersov obisk v Parizu je brezdvombeno pokazal, da je ta strah neupravičen, kakor je tudi neupravičena nada Francozov, da bode Ruska orožje za njih chauvinistične težnje. Ruski politiki je prva skrb, varovanje ruskih interesov, ne pa francoskih namenov. Francoska revanche je Rusom istotako neumevna, kakor nemško galofobstvo. Da Giers ni šel na Dunaj, temu je drug povod; razmere mej Avstrijo in Rusijo niso zavise od slučajnih nesporazumljenj, nego od principijelnih nasprotstev in zato tudi Giers ni imel na Dunaji ničesar opraviti. V Berolin je pa šel zategadelj, ker so ondu upravičenim zahtevam ruskim vselej po možnosti zadoščali in ker je le ondu mogoče, da se sklenejo kompromisi, ki ne nasprotujejo niti časti, niti mejnarodnim dogovorom Rusije.

Pruski Poljaki

vzbudili so zopet srd starega svojega sovražnika Bismarcka, kateremu imenovanje prelata Stablevskega za nadškofa Poznanskega nikakor ne prija. V svojem organu tolmači Bismarck to imenovanje tako, da je je prouzročila vnanja politika nemška. Vzlic temu ne pripoznava, da je bila ta koncesija 2 milijonoma Poljakov potrebna ali da je sploh koristna, zakaj nemškim Prusom bi tudi v slučaju kake vojne z Rusijo jako malo škodilo, so li Poljaki lojalni privrženci Nemčije ali ne, dočim se z germanizacijo ustvari močna in zanesljiva nemška trdnjava na poljskem svetu.

Rumunija,

katero bi izvestni krogi tako radi zapledli v trojno zvezo, kateri je kralj Karol sam največji privrženec, stopa vse bolj in bolj na stran Rusije. Novi, trojni zvezi odločno nasprotni minister Blaremborg, nekako oseben in stvaren protivnik kralja Karola, dobil je nalogo sestaviti prestolni nagovor, s katerim se bode otvorilo novo zasedanje narodne zbornice. V političnih krogih se sploh misli, da bode Blaremborg postal minister unanjih zadev. Ker sta v sedanjem ministerstvu zastopani obe stranki, liberalci in konservativci, je obča misel, da bodo konservativci kmalu ostavili politično torišče, kjer si niso stekli lovorjevih vencev.

Dopisi.

Iz Istre 25. novembra. [Izv. dop.] (Okrožnica častitemu duhovništvu združenih vladikov in.) Zvedelo se je po neprijetni izkušnji, da so postali in postajajo ne samo preprosti duhovniki ampak celo nekateri župniki te vladikovine med verniki njim izročeni razdajatelji in prinosniki nekojih časnikov, kateri so zbog svoje barve politiško-narodne imenovane popolnoma ustvarjeni, da razdirajo pravo mišljenje dobrih ljudi, ko zlasti hrepene — kar se čisto dogaja — izpodkopati veljavo cerkveno in državno in najboljše cerkvene uredbe, ko v nič devajo tega ali onega, kogar zmatrajo svojim nasprotnikom, celo škofo, kateri so postavljeni od sv. Duha vladati cerkev božjo, in papeža, ko žalostno rušijo medsebojno zaupanje in ljubezen, ki morata vendar vladati v krščanskih narodih. Zlasti v onih bojih, ki kruto divjajo v teh časih skoro po vsej vladikovini zaradi politiško-narodnih vprašanj, kakor jih zovejo, v teh prebojnih satanovih trgatvah, katere se žal le večkrat ponavljajo, razlikuje se hrupno vsakojaka beseda kakeršnekoli vsebine, ako ustreza bolj nego je prav tej ali oni prepričavi se strank, razlikuje se pravim hrupno od onih prevzvišenih načel pravice, medsebojne ljubezni in miru, načel, katera glasno izjavljati ne samo v cerkvi in raz posvečenega propovedišče, ampak tudi po hišah z besedo, po javnih prostorih in potih z izgledom polnim zmernosti in dostojnosti, zavezano je duhovništvo po svoji dolžnosti in službi. Ona beseda pa, katera se vidi na papirji sicer mrtva, toda upliva na dušo žal le preživo, ni samo hrupna, kakor rečeno, ampak je pravi bojni klic med kristijani, od katerega izhaja ona zmešnjava idej, ona npravstvena topoglavost, one zasebne pritožbe in zadostilne zahteve (? recriminationes et clarigationes privatae), katere so se dogajale ni dolgo tega, kakor se nam je poročalo.

Da širijo takošne časnike posvetniki, je zelo obžalovati, zabranjevati to žal ne more noben duhovnik; ali da je razpečavajo in širijo duhovniki,

to je do cela neznosno in samim nebeščanom čudo brez mere: „Eheu! Populus meus mutavit gloriam suam in idolum. Obstupescite coeli super hoc et portae eius desolamini vehementer (Jer. 2, 11, 12).“ Zaradi tega v svesti si dolžnosti, katera nas veže do Boga in narodov nam izročeni, strogo prepovedujemo na podlagi sv. pokorščine vsem našim duhovnikom in vsakemu posebej, kakeršnekoli stopinje je kdo in kakeršnega dostojanstva, širiti ali razdajati med vernike bodisi naravnost sami po sebi, bodisi po katerihkoli posredovalcih, katerikoli časnik ali perijodičen list, izdavan v deželi ali zunaj nje, pisan v kateremkoli jeziku, priznano ali nalašč naklonjen ali pomagajoč katerikoli stranki, za katero se tu potezajo, ali pa pripuščati, da jih kdo drugi v to napravlja.

To našo ostro propoved dajemo za sedaj le na podlagi sv. pokorščine v Gospodu. Upamo, da se pokore tej prepovedi vsi duhovniki od Gospoda nam podvrženi in jo izpolnjujejo natanko in brez tožbe; nihče naj nas z odrekanjem pokorščine ne dovede tja, da poostriamo to prepoved z vpeljavo kakšne cerkvene kazni. Vsi duhovniki naše vladikovine vezani so podpisati to okrožnico, dekanjski uradi naj pa skrbé, da se nam okrožnica zopet vrne.

Ordinarijat Poreško-Puljskega škofijstva
V Poreči, 27. oktobra 1891.

Joanes Baptista l. r.

Iz Ljubljane 26. novembra. [Izv. dop.]

Čudom smo se čudili, ko smo brali poročilo zadnje seje mestnega zbora o gradnji dolenske železnice, da se je namreč po nasvetu viteza dr. Bleiweisa odklonila zahteva ob klavnici graditi malo postajo za tovarno blago.

Poljančani kakor tudi mesarji prosili so slavni magistrat, da bi na to uplival, da se napravi tik klavnice in živinskega semnjišča, koder bo itak tekla dolenska železnica, mala postaja za tovarno blago (živino) in podpirali to svojo prošnjo z razlogi, ki morajo biti vsakemu, ki se le količkaj ozira na trgovino z živino, popolnoma jasni in opravičeni. Povsodi, kjer se gradijo železnice in kjer imajo velike klavnice in prostore za živinske semnje, se na to dela, da se ti prostori kolikor mogoče zvežejo z železnico, ker s tem ni le promet z živino jako olajšan, temveč tudi kupčija ali trgovina se zdatno pospeši. Vsakdo bode priznal, da je živinska kupčija eminentne važnosti posebno za Dolenjsko in ko bode železnica zgotovljena, se bode od te strani gotovo veliko živine bodisi goveje ali prašičev postavilo na Ljubljanske semnje, zato pa moralo bi se naše stolno mesto bolj ozirati na to in tudi v tej zadevi kaj storiti. Kdor ima z živinsko kupčijo opravila, vé, kako težavno, zamudno in z velikimi stroški zvezano je, pošiljanje živine z jednega kraja v drugi, posebno kjer so tako žalostne transportne razmere, kakor ravno tu pri nas.

Koliko tisoč in tisoč glav živine se vsako leto samo na tukajšnjih postajah naloži in izloži, pa je li se za las kaj napravi, da bi trgovcem ali kupcem bila olajšana pošiljatev živine?! Ako se na Ljubljanskem semnju kupi goveja živina ali prašiči, mora jih sedaj ubogi kupec po vsem mestu goniti predno pride do kolodvora in tam pa po več ur čakati na dežji ali v snegu, predno se mu posreči, naložiti živino v vagon. Na obeh kolodvorih ni ne jednega prostora, odločenega in pripravljenega za nakladanje ali izkladanje živine, ko imajo po drugih krajih, kjer je tako velik promet z živino, nalašč zato določene, ograjene in pokrite prostore in še celo tako upeljano, da se živina kar na semnju v železnične vozove ukrca ali pa v klavnicah izloži, da vsaka daljša gonja odpade; in ako ni blizo železnice klavnice ali živinskih trgov, gradijo nalašč samo za živino nakladati železnice v take kraje. To pa vse, da se promet z živino olajša in tudi iz zdravstvenega ozira, da se nalezljive ali kužne bolezni z gonjo živine dalje ne zatrosijo.

Pa o vsem tem se tu v Ljubljani prav nič ne ve ali vedeti noče, sedaj ko je tako lepa priložnost, klavnico in živinsko semnjišče zvezati z železnico, ki bode največ prometa imela ravno z živino, sedaj se pa ta lepa priložnost pusti, a ne samo to, korporacija, ki bi morala najbolj na to delati, to je naš slavni mestni zbor, še celo nasprotuje temu! Jako napačno je, kar se je trdilo v zadnji mestni seji, da postaja pri klavnici bi služila le prebivalcem v spodnjem Poljanskem oddelku

mesta. Ali se z živinsko kupčijo pečajo le prebivalci na Poljanah? Se li ne ve, da, ako se bode na živinske semnje več živine postavilo, bo tudi več dohodka imela mestna blagajnica in sploh vse mesto, in, ali vejo gospodje odborniki, ki so nasprotovali postaji za tovarno blago na Poljanah, koliko imajo sedaj, ko je več krajev okuženih, živinski kupci ali mesarji več stroškov, ko morajo n. pr. prašiče, ki pridejo po železnici v Ljubljano, z vozmi pripeljati naravnost v klavnico, in, da ne bodo potem, ko bo postaja v Karlovske predmestji, nič na boljem!? Dolenjci imajo veliko živine, posebno prašičev, in marsikdo bi naložil in po železnici postavil svojo „živo robo“ na trg v Ljubljano, ko bi postaja bila tik klavnice; tako pa se bode šmentano premislil ali izroči recimo prašiče železnici ali ne, ker v Ljubljani moral bode v mnogih slučajih šele vozove in voznike iskati, da mu živino prepeljejo od postaje v Karlovske predmestji pa v klavnico ali na semenj.

To je imel gotovo tudi v mislih naš velečastiti gospod podžupan Petričič, ki je tako vrlo zagovarjal napravo postaje pri klavnici, vsaj on, ki je veletržec, ve, kaj je trgovina in kako bi se dala ista povzdigniti v korist mesta in — železnice.

No, menimo, da v tej zadevi še ni zadnja beseda padla, vsaj si ne moremo misliti, da se gradijo postaje le za posamezne dele mesta, temuč da se mora ozir jemati na splošni promet in trgovino in ako se to v poštev jemlje, potem bode prišel vsak, ki ne pristransko sodi, do prepričanja, da postaja za tovarno blago je jedino le na pravem mestu, ako se zgradi tik klavnice. Prosimo, da se to ne prezira na merodajnem mestu, ker s tem ne bode le ustrezno celi Dolenjski, ampak v prvi vrsti bo v korist železnici sami, ker, kolikor bolj se bode promet zlagšal, toliko raje bodo svoje blago, posebno pa živino, izročali železnici.

Iz Dolenjega Logateca 20. novembra.

[Izv. dop.] Marsikoga, osebno pa šolske kroge, utegnil bi zanimati neki slučaj, tikajoč se sestave krajnih šolskih svetov, zato ga objavljam. Naš občinski odbor volil je vsled ukaza c. kr. okrajnega šolskega sveta nove člane v krajni šolski svet. Volitev vršila se je jednoglasno in povsem zakonito. Glede na to, in ker ni bilo nobenega ugovora, sklical je najstarejši član novovoljenega krajnega šolskega sveta sejo, v kateri se je volil predsednik in njega namestnik. Krajni šolski svet se je tedaj zakonito konstituiral in po določenih zakona ima on pravico od istega dne naprej poslovati. Ta volitev pa — hvala Bogu — ni izpadla tako, kakor je nekdo mislil v svoji veledomišljiji. On sklenil je vsled tega maščevati se po vsaki ceni s tem, da skuje pritožbo zoper prvotno volitev, vršivšo se v občinskem odboru. Posrečilo se mu je vloviti 4 podpise in glavna motivacija pritožbe je bila, da občinski odbor „ni legalen“, ker posluje že več nego 3 leta. Kot kuriosum pa moram omenjati, da so pritožbo podpisali tisti 4 možaki, ki so v občinskem odboru glasovali za izvoljene člane krajnega šolskega sveta, na čelu njim pa baš oni čudak, ki je imel nekdanj pri vsaki priliki na jeziku „čast in značaj“. Preklicavati sam sebe ali celo druge pregovarjati k takemu dejanju — to pač ni izredno častno in kdor najde na takej kameleonadi kaj značaja, ima poseben okus in izredno zdrav želodec. Pa pustimo to in preidimo k stvari. C. kr. okrajni šolski svet je pritožbo zgoraj omenjenih zavrnil kot postavno neutemeljeno, kar je povsem jasno. Kdor pa misli, da je stvar s tem končana, se jako moti. Namen pritožbe je bil, delati zgago in celo zadevo zavleči na dolgo; v tem času pa v tako skaljeni vodi loviti Seveda, če ni drugega, so v sili tudi mube dobre. V pritožbi se trdi, da dokler ni pritožba konečno rešena, nema novo sestavljeni krajni šolski svet pravice poslovati.

V neki sosedni občini pa, kjer se je uročila postavno utemeljena pritožba zoper volitev občinskega odbora, odredilo je tukajšnje c. kr. okrajno glavarstvo, da naj se kljub temu konstituirajo predstojništvo in voli župan. Bi li ne bilo tudi v našem slučaju umestno, ne le iz doslednosti, temveč v svrhu pravičnosti in prepotrebne miru, urediti na enak način naše razmere? Pa ne le to: novovoljenemu krajnemu šolskemu svetu, ki se je, kakor sem iz začetka omenil, že konstituiral, odreka se pravica poslovati, člani starega krajnega šolskega sveta pa — izvzemši prejšnjega načelnika,

ki je povzročitelj pritožbe — nočejo pod prejšnjim načelnikom več sodelovati. Vsled tega vlada pravi nered v naši šolski občini in če bi šolsko voditeljstvo na lastni riziko g. nadučitelja ne skrbelo za potrebno kurjavo, moral bi v slučaju večjega mraza šolski pouk popolno prenehati. O letnem proračunu ni nobenega govora, nobene seje ni mogoče sklicati, vse, in naj bi bile še tako važne stvari, morajo čakati konec pritožbe, ki se pa lahko zavleče za leta.

Ker so take razmere znabiti nekaterim osebam ugodne, za trezno misleče in pravicoljubne občane pa in za šolsko občino sploh na dalje nezno in kvarne, zato namerava deputacija starega in novovoljenega krajnega šolskega sveta pri vele-slavni c. kr. deželni vladi storiti potrebne korake, da pride cela, tako po nepotrebnem zamotana stvar zopet v pravi tir. Mogoče pa — vsaj želeli bi bilo — da bodo že te vrstice pripomogle do končne rešitve.

A—,

član starega in novega krajnega šolskega sveta v Dolenjem Logatci.

Iz Trsta 23. novembra. [Izv. dop.]*) „Če je res, kar vi pišete“, pravi g. dopisnik iz Istre v „Slovenču“, hoteč se pred svojimi brumnimi čitatelji in verniki nekoliko oprati. Gotovo ste že prepričani, da sem dopis jako mirno pisal v „Narodu“, ko sem trdil, da dotična laž v „Slovenču“ ni mogla biti nikakor pisana v Istri, in če se je pa to v resnici v Istri pisalo, tedaj je imel dotičnik najslabše namene, ako je tako laž v svet trobil, ko bi moral v Istri živeti, tamošnje odnose vsaj nekoliko poznati. To sem trdil zadnjič in da bodete g. dopisnik še bolj prepričani o resničnosti mojih besedij, spomnim vas na izjavo političnega društva „Edinost“, katero ste baš vi z onim dopisom v „Slovenču“ prisilili, da je navedla točko, ki se glasi: „Ni res, da je Pomjancem nedostajalo moralne podpore od gospodov pri „Edinosti“ ali Tržaških Slovencev sploh, res pa je, da so bili mej volilno borbo trije odborniki polit. društva „Edinost“ navzočni. Po takem je vsiklik „Ubogi Pomjani!“ povsem tendenciozen. Res pa je, da je politično društvo „Edinost“, odnosno, da so Tržaški rodoljubi navso moč, tako moralno, kakor tudi z velikimi materialnimi žrtvami podpirali in še podpirajo narodno stranko v Pomjanu.“

Glejte gospodine, do te izjave ste vi prisilili naše politično društvo „Edinost“. Vi v vašem prvem dopisu niste zapisali, kdo vam je pravil, ampak žalili ste Tržaške rodoljube in jih obsojali po krivem. In sedaj še pišete, če je resnično, kar sem pisal v „Narodu“? Prečitajte to izjavo, udarite ob svoja grešna prsa in pripoznajte svoje zmote.

Nadalje pravi dopisnik iz Istre v „Slovenču“, da njemu ni težko preklicati, če se mu nasprotno dokaže. Dakle dobro, gospodine! Hočete li še drugih dokazov, vam li ni zadosti verodostojna izjava onega društva, kojemu predseduje mož, kateri pozna vse razmere gotovo najbolje, kateri mož je od vseh Slovencev jako čislán in ima baš za probujo Istre največje zasluge. Vam li ni dosti verodostojen prof. Mandić?

Nočete še verovati, da ni bilo res, kar ste pisali, kaj hočete še svetu dokazati, da ste nedolžni? Kot pošteejak vzemite pero v roko in zapišite v „Slovenču“ izjavo, v kateri bomo čitali: 1. Da je bil vaš dopis iz Istre povsem neresničen, ali če hočete tudi lahko pridenete v klepaj „lažnjiv“ in „obrekovalen“, 2. da je bil moj dopis v „Slov. Narodu“ povsem resničen in da ste zaslužili dano vam očitjanje. Ako to storite, tedaj bomo lahko nekoliko drugače mislili in sodili o vas in v našo tolažbo porečemo, da ste se bili nekoliko pre-naglili z vašimi dopisi iz Istre v „Slovenčevih“ številkah.

Glejte g. dopisnik, nam Tržačanom ni mnogo na tem ležeče, kdo vam je vse pravil, glavna stvar je, da smo čitali črno na belem besede, katero smo javno obrekovanje imenovali. Vaše črke iz alfabeta nam nič ne pomagajo, in da bodete še bolj prepričani, kako slabo informiran je ves vaš alfabet, povem vam še to, da g. prof. Mandić dotični čas niti v Pomjanu ni bil, ampak je v Trstu vse volilno gibanje Istre vodil.

Dakle gospodine, kaj vam je storiti kot poštenjaku, kot možu, s katerim bi se dalo še pametno besedo govoriti? Prepuščam vaši vesti in

*) Zaradi pomankanja prostora zakasnjeno. (Uredn.)

vašemu značaju. Kot mož upam, da bodete držali besedo, kakor ste zadnjič v „Slovenču“ pisali.

Toliko o tem, še nekoliko o vašem zadnjem dopisu.

Kaj ne, dragi mi dopisnik v „Slovenču“, po sebo lahko vam ni bilo zagovarjati pred vsem svetom stvari, ko vender ves svet vidi in ve, kaj in kako je bilo. Zato Vam pa tudi ni bilo toliko za vso stvar, katero bi bili najraje zamolčali, vedeti niste hoteli o izjavi „Edinosti“, kjer bi se bili lahko prepričali, da ste neresnico pisali Taktnost vaša bi bila, da bi bili vso stvar preklicali, ali se pa tako nevednega naredili in bi bili z molkom vso stvar uredili najboljše. A tega niste storili, ampak zavihali ste si še jedenkrat rokave in zagnali se v me z vsemi priimki, ki ste si jih prisvojili s čitanjem „Slovenca“. Čemu me imenujete „ignoranta, razkačenega pisarja?“ itd. Ko bi bili vi v „Slovenču“ vse preklicali, kar ste o nas Tržačanih pisali, končana bi bila stvar, meni bi ne bilo več treba pogrevati stvari, ki vam ne more biti posebno prijetna in od nas bi bili bolj spoštovani, nego če nam naštevate vsa vaša v prospeh našega naroda izvršena dela. Če imate res že nevenljive zasluge, bodite prepričani, delati za boljšo bodočnost mile nam domovine je vsacega, ne le slavloljuba, ampak tudi vsacega rodoljuba in vsacega značajnega Slovenca sveta dolžnost. Vsakemu izmed rodoljubov je odmerjen delkorog in „kar more, to mož je storiti dolžan“. Da pa ni lepo od vas, ako se pred svetom bahate, kaj ste vse storili, nočem vam naštetí naše sodbe, ampak opozorim vas na sv. pismo, kjer se mej drugim pripoveduje, kako se je nekdo bahal, kaj je on vse storil in kak blag človek da je nasproti drugim grešnikom. Se li spominjate gospodine, kaj pravi sv. pismo o tem človeku? Kaj si mislite vi o njem? Menda to, kar mi o vas —

Nadalje zahteva g. dopisnik od mene, da mu povem, kdo je bil v Istri izmed nas. „Štiriindvajset Tržaških rodoljubov bilo je že pred volitvijo na Pomjanskem in mej volitvijo — čitajte izjavo političnega društva. Kaj, kako in kam, da bi vam povedal, o tem bi se smejal ves svet, očitajoč nam največjo netaktnost. Take netaktnosti vender ne smete in ne morete od mene zahtevati. To bi bilo krasno, da bi jaz na uslugo „Slovenčevemu“ dopisniku našo organizacijo, vse naše volilno gibanje izdal. Kod so naši Tržaški rodoljubi hodili, kaj in kako so delali, tega vam ne povem nikdar, ker s tem bi le škodoval našim podjetjem za časa volitev. Čitajte moj prvi dopis v „Slov. Narodu“ in izjavo v „Edinosti“, kjer vam je dosti jasno povedano.

Toliko za danes, gospodine. Ne zaganjajte se več v nas, ko lahko vidite, da so Tržačanje v vsakem oziru bolj požrtvovalni rodoljubi, nego „Slovenčeva“ klika, ki z največjim veseljem pograbi one dopise, v katerih se drzne kdo nas Tržačane klestiti. Tej kliki ste imeli gospodine potrkati na srce, saj bi nam bila lahko dejanjski nekoliko pomagala v našem boji za obstanek in bi nam bila poslala par onih stotakov, o katerih vedno čitamo v njenih predalih v vzgled bi nas bili morali postaviti tej „Slovenčevi“ kliki, a ne! vi raje žalite z neresnico tukajšnja požrtvovalna, rodoljubna srca! Nedelavnost nam očitati! Tega se ni še drznil nikdo trditi in če vi kaj takega hočete storiti, je res žalostno! Vi gospod Slavoljub žalili ste hudo one može, ki so se baš sedaj za Istro v vsakem oziru žrtvovali. List „Edinost“ vam ni dal na vaše obrekovanje nikakega odgovora, ker je bil urednik toli takten, da ni hotel sam sebe hvaliti, ampak list „Edinost“ pokazal je dovršeno dejanje, brez lastne hvale in pre-pustil svetu sodbo in hvalo; a politično društvo „Edinost“, čegar člane ste žalili, dalo vam je odgovor, kakoršnega ste zaslužili.

Zato pa, gosp. dopisnik „Slovenčev“, ki naštevate, kaj ste vse po Sloveniji storili in ste radi tega v marsikaterih očeh velik rodoljub, da celo fanatik, pustite raje Tržačane pri miru, da se vam ne bode zopet laž očitala in rajše ožigosajte nenarodno delovanje one klike, katera najraje le prepri-povsod seje in kateri je že ljubezen do naroda popolnoma zamrla, ker namesto te ljubezni napolnilo se jej je srce s sovraštvom do vsega, kar ne trobi v njih, slovenskemu narodu pogubonosni rog!

Toliko g. dopisniku v „Slovenču“, „Slovenču“ samemu imam še nekaj povedati. In to je:

Hitro drugi dan, ko je priobčil „Slov. Narod“ moj dopis, reče „Slovenec“: „Mi ne bomo odgovarjali Tržaškemu dopisniku, ampak le obsojamo njegovo surovo pisavo“. Vi gospoda pri

„Slovenču“ imenujete mojo pisavo surovo, ko sem se drznil imenovati neresnične stvari laž! Gospoda pri „Slovenču“, kako morete vi o mojem dopisu tako govoriti?! Ako je na Kranjskem resnicoljubnost že tako daleč prišla, da imenujete onega, kateri se drzne resnico pisati, suroveža, je res to najlepši dokaz in svit vaših najžalostnejših kranjskih razmer! Da bodo pa čitatelji „Slov. Naroda“ še bolj prepričani, kdo surovo piše, jaz ali gospoda pri „Slovenču“, prečitajo naj moj prvi dopis iz Trsta in primerjajo naj ga s cveti novoslovenske literature, ki se nahajajo vsak dan v „Slovenčevih“ številkah.

„Matica Slovenska“.

90. odborova seja v sredo dne 25. nov. 1891. l.

Navzočni gg.: J. Marn (predsednik); A. Bartel, P. Grasselli, dr. A. Jarc, A. Koblar, A. Kržič, dr. Fr. Lampe, dr. J. Lesar, M. Pleteršnik, dr. L. Požar, A. Praprotnik, S. Rutar, A. Senekovič, dr. J. Starč, I. Šubic, J. Šuman, dr. Iv. Tavčar, I. Tomšič, I. Vavru, Fr. Wiesthaler, A. Zupančič in V. Zupančič (odborniki), E. Lah (zapisnikar). Skupaj 23.

Zapisnik o 89. odborovi seji, ki sta ga pregledala in potrdila overovatelja, prof. Bartel in Rutar, se odobri brez ugovora. — Današnjemu bodita zopet overovatelja omenjena gospoda odbornika.

Na ogled je zapisnik o seji književnega odseka, ki se je zbral v posvetovanje preteklo soboto.

Predsednik se spominja v toplih besedah pokojnega odbornika, blagajnika in hišnega upravitelja L. Robiča, kateremu je društvo poklonilo venec s trakovi in čegar pogreba, dne 10. avgusta, se je udeležilo veliko odbornikov in društvenikov „Slov. Matic“. Zahvaljuje se gospodom, ki so se v imenu društva udeležili Bleiweisove slavnosti v Ljubljani, dne 12. julija, in Potočnikove slavnosti v Št. Vidu, dne 4. oktobra. Dalje se spominja pokojnega Kotnika ml., † dne 2. avgusta letos, ki je društvu volil v svoji oporoki znatno svoto 1000 gld. — Dne 27. septembra se je vršila v Krapini Gajeva slavnost, pri kateri je obljubil bil v imenu „Matic“ navzočen biti g. Ivan Hribar. — Govornik čestita večletnemu odborniku A. Kržiču k njegovi novi službi in nekaterim odličnim gospodom k njihovem godu soglasno s pričujočimi odborniki „Slov. Matic“.

Letošnjim društvenim knjigam, ki se začno te dni razpošiljati in katere prejmo le oni društveniki, ki so udnino poravnali, določijo se založne cene in sicer: 1. Letopis za l. 1891., uredil prof. A. Bartel po 1 gld. 20 kr.; 2. Zgodovina „Novoga Mesta“, spisal prof. J. Verhovc po 1 gld. 20 kr.; 3. „Pegam in Lamberger, (povest), spisal dr. Fr. D., po 60 kr.

Odobré se nagrade pisateljem in korektorjem letošnjih društvenih knjig večinoma po dotičnih nasvetih književnega odseka.

Gledé društvenih knjig za prihodnje leto se sklene, da izdá „Matica“ zopet tri in sicer: 1. Letopis za l. 1892. Urednik mu bode zopet prof. Bartel. Oblika in sestava, kakor doslej običajna. 2. Goriška, splošni opis; spisal prof. S. Rutar. 3. Gledé tretje knjige, katere tvarina je „Matici“ že na razpolaganje in katera ima iziti kot VII. zvezek „Zabavne knjižnice“, se imajo izvršiti še končni dogovori.

Obširnejše poročilo o založnih knjigah, pri katerih „Matica“ sploh nima sreče, kakor je opomnil predsednik ter si poprosil o njih dobrega sveta, se vzame po daljšem razgovoru na znanje in se določijo koraki, ki naj bi se storili o tej zadevi na korist „Slov. Matic“.

Prošnji ravnateljstva c. kr. višje realke, „Slov. Matica“ naj bi podarila ondotni dijaški knjižnici več založnih knjig, večinoma novjšega izvora, se ima primerno ustreči, kakor nasvetuje književni odsek.

Tiskarniški računi odobre se brez ugovora; istotako nekatere bistvene poprave v hiši in pa odpoved neki hišni stranki za mesec februarij 1892. leta.

Nameravane ali pa že izvršene spremembe v poverjeništvu iz zadnje dōbe (Št. Peter na Krasu, Ziljska Dolina, Pazin, Logatec, Ribnica, Št. Lenart v Slov. Goricah, Črni Vrh pri Idriji in Sevnica) se vzemó na znanje.

Prošnje za podaritev založnih knjig so se reševale po starem v „Matici“ veljavnem običaju in

Dalje v prilogi.

društvu so dohajala na to od dotičnih obdarovancev primerna zahvalna pisma.

Na podlagi razpisa častnega darila iz obresti Jurčič-Tomšičeve ustanove za literarne namene je prejela „Matica“ izvirno povest, ki se nahaja sedaj v rokah presojevalcev.

Več društev, s katerimi je „Matica“ v literarni zvezi, je poslalo „Matici“ v zadnji dobi svoje povere; „Matica“ bo odgovorila s tem, da jim pošlje prihodnje dni letošnje društvene knjige.

Knjižnica se je pomnožila od zadaje seje za 77 knjig, zvezkov in časopisov. Dobila jih je 34 vsled daril, 43 po zameni. Gledé jezika jih je 41 ruskih, 13 slovenskih, 7 nemških, 6 čeških, 3 srbske, 3 hrvatske, po 1 sorbska, bolgarska, latinska in angleška. (Konec prih.)

Domače stvari.

— („Slovenski Narod“ pred tiskovnim sodiščem.) Učitelj Okorn iz Preddvora poslal je našemu uredništvu dva „popravka“, da bi ju priobčilo v „Slov. Narodu“ kot odgovor na članek in notico, katero je naš list prinesel k njegovi kandidaturi za Radovljiskega učitelja. Učitelj Okorn bi rad „popravljal“, da se ne kaže res nemškutarskega prepričanja, da ni res kak nemškutarski kandidat, da ni res zagazil v disciplinarno preiskavo, da ni res po nemškutarsko učiteljeval v Postojini itd., ampak, da je član „Slov. učiteljskega društva“ in sotrudnik „Učiteljskega tovariša“, da je svoj učiteljski posel opravljal, kakor je zahtevala učna oblast itd. Poslal pa je „popravek“ tudi državni poslanec kanonik Klun in sicer glede na naš uvodni članek „Volilna reforma.“ Nobenega teh „poprakov“ ni hotel priobčiti naš odgovorni urednik, kanoniku Klunu je v listu objavil, da njegovega takimenovanega „popravka“ ne vsprejme. Zaradi tega sta učitelj Okorn in kanonik Klun obtožila našega odgovornega urednika in včeraj popoldne je bila zadnja obravnava o tem pred tukajšnjim deleg. sodiščem. Obtožitelja oba je zastopal dr. Šušteršič, obtoženca pa dr. Majaron. Ta je glede Okornovih „poprakov“ izvajal, da nima nobeden zakonite oblike, ker prvič „Sl. Narod“ ni pisal, kar je v „popravku“, drugič ni priobčil ob učitelji Okornu dogodeb, nego zgolj sodbo o njegovem političnem značaju, a le priobčene dogodbe („Tatsachen“) je smeti popravljal, tretjič, ker „popravek“ ne popravlja, ampak le polemizuje. Na podlogi tega zagovora je sodišče spoznalo, da se odgovorni urednik oprosti od zatožbe, da ni dolžan teh dveh „poprakov“ priobčiti in da mora obtožitelj Okorn trpeti kazensko-pravne stroške. Glede obtožbe kanonika Kluna ugovarjal je obtoženec zastopnik, da „popravek“, na kateri se nanaša obtožba, nima tiste oblike, kakršno je imel „popravek“, ki ga je bil odgovorni urednik prejel, a ga ni priobčiti hotel. Po kratki obravnavi izjavil je obtožiteljev zastopnik, da odstopi od obtožbe in na to je sodišče našega urednika oprustilo od obtožbe ter obsodilo kanonika Kluna v povračilo kazensko-pravnih stroškov. Pritožba se je oglašila samo za učitelja Okorna.

— (Občinski svet Ljubljanski) ima v torek 1. dan decembra redno sejo. Na dnevnem redu, katerega priobčimo prihodnjič, so v prvi vrsti poročila stavbenega in policijskega odseka.

— (Slovensko gledališče.) Kakor smo že poročali, bode se v nedeljo predstavljala drama „Dalila“. Za to dramo zložil je g. Karol Hoffmeister dve pevski točki, kateri je tudi sam instrumentoval za našo vojaško godbo. Sicer pa z ozirom na jutrašnjo zanimivo predstavo opozarjamo na gledališki list, ki ga priobčujemo na drugem mestu.

— (Društvo „Pravnik“) v Ljubljani ima v sredo, dne 2. decembra t. l. svoj shod. Na dnevnem redu sta dva pravna slučaja, katera predavata g. dr. Fr. Papež, odnosno g. dr. D. Majaron, in debata o njima. Začetek ob 1/8. uri zvečer v hotelu pri „Sionu“.

— („Sokolski“ strelski klub) ima danes zvečer običajno streljanje pri Ferlincu v steklenem salonu. Že pri zadnjem Sokolskem „journalu“ izrazil je brat Zagorjan željo, da bi se bratje Sokoli, tudi če neso člani strelskega kluba, udeleževali teh večerov, da bi bilo malo živahnejše društveno življenje. Prijavljamo to, oziroma opozarjamo vse Sokole na današnje streljanje in na izrečeno željo. Streljanje je vsako soboto od 8. ure naprej.

— (Gosp. Hugon Turk.) sin znanega domoljuba v Ljubljani, naredil je, kakor se nam poroča, na Dunaji v c. kr. vojaškem živnozdravniškem zavodu vse izpite z odliko in bil danes diplomiran za živnozdravnika.

— (Nemško gledališče v Ljubljani.) Sicer je naš princip, da se ne bavimo z nemškim gledališčem, katero je za Ljubljano tako malo potrebno, kakor je bilo svoje dni v Zagrebu, Levovu itd. kjer zdajni več ne duha ne sluha po njem. Kako revno so obiskane nemške predstave, kadar pohaja vanje samo naša nemška inteligenca, znano je dobro. Na drastičen način je dokazal to nemški gledališki vodja Freund pred par dnevi, ko je po vseh voglih mesta na gledališkem listu izdal nek poziv, ali kakor bi Nemec rekel „eine geharnischte Epistel“ na isto nemško občinstvo, katerega navadno v nemškem gledališču — ni. Dognana stvar je, da, če Slovenci ne prihajajo k nemškim predstavam, so navadno slabo obiskane in že zdavnej bilo bi pri nas odklenkalo nemški Taliji, kakor ji je drugod, da imamo malo več odločnosti in narodnega ponosa. Kako se bodeta nemška inteligenca in pa nemški gledališki vodja zopet pobotala, nas malo briga. Je li bode ta „obupni klic“ v puščavi, katera se razprostira okoli redutne dvorane, kadar se igra v njej nemški, imel kaj uspeha, zdi se nam tudi dvomljivo. Konstatovati smo hoteli s temi kratkimi vrsticami le toliko, da je neposredno nemški gledališki vodja sam priznal, da je nemško gledališče v Ljubljani nepotrebno, ker nikdo ne hodi vanj. Quod erat demonstrandum.

— (Zakotna tovarna cigaret) Marsikdo se je že čudil, da je naletel v raznih gostilnah in kavarnah na ponarejene cigarete, najbolj se je pa gotovo čudilo mestno redarstvo, ker ni moglo priti na sled dotičnim prodajalcem in prekupnikom, vzlic temu, da se je za nekaterimi slaboglasnimi ljudmi uprav s prsti kazalo. Po izredni pazljivosti in po dolgem zasledovanju je detektiv Šober ujel neko Čarman, delavko v tobačni tovarni, ko je ravno nekam nesla 400 ponarejenih cigaret. V stanovanju te delavke Čarman, v Miličevi hiši na Starem trgu, našlo je redarstvo celo zalogo turškega tobaka, ovojev za cigarete in tudi gotovih cigaret. Čarman je izpovedala, da jej je dajal tobak paznik v tobačni tovarni Kozina, iz katerega tobaka je izdelovala cigarete in je prodajala, da bi bilo kaj postranskega zaslužka. Kozina se je bil še le pred kratkim oženil in vedno potreboval mnogo novcev, a moral je nekaj izvedeti o nezgodi svoje pomočnice, kajti še predno ga je moglo redarstvo prijeti, je ubežal in do sedaj ga še neso ulovili. Delavko Čarman izročilo je redarstvo deželnemu sodišču, kjer je izpovedala, da je prodajala cigarete v razne gostilne in kavarne, pri čemer sta jo zlasti podpirala znani mestni postopač Jožef Zima (vulgo Lahov Pepe) in neki delavec Eržen. Trgovina s cigaretami se je prav dobro izplačala, da so mogli podjetni ti ljudje pošiljati svoje blago celo v Celje in v Maribor. V mestu se še marsikaj govori in imenujejo se še druge osebe, ki so baje zapletene v to afero, a ker še nimamo zaupljivih poročil, jih rajši ne registrujemo.

— (Domača obrt.) Dobroznani kamuseski mojster g. Vinko Čamernik dobil je iz Doljne Tuzle v Bosni naročilo tamošnjega mestnega načelnikstva, da naredi štiri spominske plošče iz Jesenbordskega črnega mramorja, kateri se lomi blizu Vrhnike. Te plošče uzidale se bodo v spomin, da se je porušila ondodna trdnjava. Napise je bilo izdelati v srbskem, hrvaškem, nemškem in turškem jeziku. Delo zvršil je gospod Čamernik povsem mojsterski. Vsak napis ima 900 do 1000 črk, turški napis pa gotovo še več. Napis slove v hrvaškem jeziku: „Na ovom mjestu stajase tvrđava, koja je po narodnom predavanju gradjena godine 1740., a porušena je pod proslavljenom vladavinom Njegovega Veličanstva Cara in Kralja Franje Josipa I. i pod upravom ministra za Bosnu in Hercegovinu Benjamina Kallay-ja od Nagy-Kolló, te dozvolom poglavara zemaljske vlade generala konjaničtva Jovana baruna Appela, te je ovo mjesto predato u vlastništvo gradskoj občini dolno-tuzlanskej. Ovaj naporni posao obavljeno je požrtvornim pučanstvom procvatujuće varoši Dolnje Tuzle so gradonečelnikom Ibrahimbegom Džindom, pod gradonačelnikom Živkom Crnogorčevićem, te občinskim višćnicima: Avdaga Berbić, Ibrahimaga Hadžihalilović, Muharemag Kurošić, Avdaga Porjanović, Hadži Hilimbeg Sivčić, Boško Stetić, Pavle Stoka-

nović i Perko Tadić polupiranjem predstojnika vladnog savjetnika Antona Vukovića viteza Vučidolskog, kotarskog upravitelja vladinog tajnika Livije Dobosevića i po razpolaganju okružnog mjernika Franje pl. Mihanovića, godine 1891.“ Kdor si hoče te res zanimive in mojstersko izdelane spominske plošče ogledati, vidi jih lahko v delavnici gosp. V. Čamernika, kamnoseka blizu parnega mlina, v nedeljo, v ponedeljek in v torek.

— (Tihotapstvo.) Neki voznik iz Lukovice hotel je včeraj utihotapiti srno, katero je imel na vozu skrito pod jabolki, a ujeli so ga, ker so iz skrinje, v kateri je imel srno, molele noge. Srno so konfiskovali in jo prodali potom javne dražbe za 5 gld v korist mestnim siromakom, a kmetič plačal bode vrh tega še primeru kazni.

— (Vreme) je še vedno jako pusto in mokrotno. Vender je Ljubljana od včeraj za nekaj malege upadla. Danes kar nekako smrdi po snegu in menda ne bode več dolgo trajala sedanja izredna toplota, katere so posebno veseli reveži, kajti prihranili so si že marsikateri krajcarček. Zato pa tem bolj tožijo premogarji, prodajalci drv in jednaki ljudje.

— (Priloga.) Današnji številki priloženo je naznanilo g. Viljema Sattnerja, na katero opozarjamo čitatelje.

— (Razprodaja.) Gospa A. Geba naznanja v inseratnem delu našega lista, da razprodaja svojo bogato zalogo ur, na kar opozarjamo občinstvo.

— (Iz Žužemberka) kličejo narodnjaki gromoviti: „Živeli vrli in zavedni Korošci.“ Jednako izjavo dobili smo tudi iz krogov Ljubljanskih narodnjakov. Pošiljalci nam ne bodo zamerili če ne prijavljamo doslovno teh izjav.

— (Strela v novembru.) Gotovo redka naravna prikazen je, da strela udari v novembru. Tako se je zgodilo pretekli četrtek popoldne v Vrzdencu pri Horjulu. Treščilo je mej ploho v neki kozolec, ki je pogorel. Posestnik bil je zavarovan pri banki „Slaviji“, ki je že danes poslala ceniti škodo.

— (Družbe sv. Cirila in Metoda) ženske podružnice v Št. Juriji ob južni železnici 8. t. m. za stalno izvoljeno načelnikstvo je: Prvomestnica g. Antonija Kavčič, zapisničarica gospod. Ana Rupschl, blagajničarica gospod. Antonija Kavčič; namestnice so: g. Nežika Pisanec, gospod. Terezinka Fraunseis in gospod. Dragotinka Ipavc. Družbenice imajo podružnica 73, in sicer 1 pokroviteljico, 5 ustanovnic, 53 letnic in 14 podpornic. Blagoslov božji naj spremlja vrlo podružnico pri njenem delovanju za vero in narod!

Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

— (Srečna vas.) V Zilski dolini v vasi Črešnjaves odpravili so žganjepitje že pred osmimi leti. Dve gostilni, ki sta v vasi, točita samo vino in dober sadni mošt. Gospodarji so veliko bolj na trdnem odkar se ne toči več žganje, ker so prej celo ženske prodajale pridelke pod nič, samo da so mogle žganje piti. Zdaj se kaj tacega ne prigodi več in nikjer ne žive bolj zmerno, nego v tej srečni vasi. Ta slučaj je posnemanja vreden.

— (Iz Sežane) se piše „Edinosti“: Včeraj smo bili pri sv. Ivanu na dopolnitnem preglednem zboru (Nachkontrolle). Občevalni jezik evidenčnega častnika — nekega stotnika — je bil italijanski. Vojni članki so se prečitali v italijanščini, nova postava o ženitovanju, o potrebah, morebitnih pritožbah in prošnjah — vse v italijanščini, dasi nas je bilo dobra polovica, če ne 3/4 Slovencev navzočih. Komentara ne treba!

— (Iz Kobariida) se nam piše dne 26. t. m.: Kakor znano, pogorela je 10. dne t. m. vas Ravne pri Drežnici. Kaj se pravi pogoreti o tem času, o času, ko ima kmet vse pod streho in je stopil že čez prag dolge, trde zime, ni mi treba posebej omenjati. Beda in siromaštve je tako, da se človeku kar srce krči, videč nesrečne ljudi. Osem teh siromakov bilo je zavarovanih pri banki „Slaviji“, katerim je bila odškodnina plačana že dne 18. t. m., kakor je bilo že omenjeno v Vašem listu. Osem pogorelcev pa je zavarovanih pri „Avstr. Fénixu“, a do danes, 26. t. m., o tem društvu ni še duha ni sluha, da bi koga poslalo škodo pregledat in plačat. Ne samo pogorelci, ampak tudi drugo občinstvo mrmra radi take počasnosti in opravičena je njih nevolja, ker prizadeti potrebujejo krvavo hitro pomoč. Gospodari pri točilih nečakajo.

ne mudi, drugači pa je z ubogimi nesrečniki brez strehe in živeža. Naj bi se torej gospodje pri „Avstrijskem Fénixu“ ganili in vršili — svojo dolžnost! Toliko v imenu nesrečnih pogorelcev.

— (V Opatijo) došlo je po zadnjem izkazu od 21. t. m. 819 strank z 1491 osebami.

— (Podpornemu društvu za slovenske velikošolce na Dunaji) so podarili: Gg. dr. Požar, profesor v Ljubljani 5 gld.; Fr. Strašek, c. kr. notar v Ložu 5 gld.; Sim. Rutar, profesor v Ljubljani 3 gld.; Fr. Peče, trgovec v Starem trgu 3 gld.; L. Ševar, trgovec v Novi vasi 3 gld.; A. Zakrajšek, trgovec v Starem trgu 2 gld.; Iv. Benčina, trgovec v Starem trgu 2 gld.; Ant. Štritof, gimn. učitelj v Ljubljani 1 gld.; dr. Fr. Tekavčič, odv. konc. v Ljubljani 1 gld.; Rudolf Jeglič, c. kr. nadp. v Ljubljani 1 gld.; Mih. Poklukar, učitelj in posestnik v Starem trgu 1 gld.; Fr. Perušek, župan, trgovec i. t. d. v Starem trgu 1 gld.; Iv. Štritof, trgovec v Starem trgu 1 gld.; Matevž Tomec, trgovec v Starem trgu 1 gld.; Vesela družba v Pudožu pri Gregorčiču 2 gld. Vsa ta darila v skupnem znesku 32 gld. nabral je g. A. Štritof, gm. učit. v Ljubljani, kateremu izreka odbor s tem najtoplejšo zahvalo. Najpristnejša hvala tudi vsem blagim darovalcem! Vsi p. n. rodoljubi pa se vabijo k mnogobrojnemu posnemanju, ker kar za naraščaj akademskih olikancev store, to store gotovo za narod.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Reka 27. novembra. V hrvatski „čitatnici“ pripravlja se spomenica na papeža proti odpravljenju hrvatske liturgije. Na čelu vsega gibanja je poslanec Barčič.

Dunaj 27. novembra. Finančni minister baje namerava predlagati, da se pri državnih železnicah poveča tovarni tarif.

Dunaj 27. novembra. Pogodba s Švico se bode morda sklenila že v torek. Vse tri pogodbe prišle bi 6. decembra v drž. zbornico.

Bukurešt 27. novembra. Prestolni govor, s katerim sta se odprli danes obe zbornici, poudarja prijateljske razmere z vsemi državami. Omenja prijaznega vsprejema kralja v Nemčiji in v Italiji. Ravnotežje v državnem gospodarstvu se je doseglo in bode ostalo trajno. Govor bil vsprejet z naudušenjem.

Peterburg 27. novembra. Vest, da se bode prepovedalo tudi izvažanje lana in konopnine, se ne potrjuje.

Pariz 27. novembra. „Figaro“, ki je pričel nabirati novce, da se pokrije globa, v katero je bil obsojen nadškof iz Aixa zaradi žaljenja ministra bogačastja, bode se imel zagovarjati pred sodiščem.

Pariz 27. novembra. Preiskava zaradi dinamičnih bomb, katere sta v obliki knjige dobila ob svojem času ministra Constans in Etienne dokazala je, da je bil pošiljatelj neki višji pomorski častnik. Zato se je vsa zadeva spravila pred vojno sodišče.

Dunaj 28. novembra. Cesar posetil zjutraj novo poslopje borse za kmetijske pridelke. Promet bil začasno ustavljen. Na nagovor predsednika borse odgovoril cesar: Veseli me, da sem ogledal to lepo poslopje, ki je namenjeno jedni izmed najvažnejših gospodarskih domovinskih nalog in se je zgradilo s patrijotično vstrajnostjo. Po ogledu zapustil je cesar mej naudušenimi Hoch-klici poslopje.

Dunaj 28. novembra. Davčni odsek poslaniške zbornice posvetoval se je o predlogu Plenerjevem glede olajšanja davčnih bremen in o pristavku Pattaievem. Sklenilo se je, da se v prihodnjo sejo pozoveta Plener in Pattai, potem se je obravnavala prekinula.

Dunaj 28. novembra. Jutranji buletin o zdravju nadvojvode Henrika konstatuje nemirno noč brez spanja. Baronica Waideck je imela tudi jako nemirno noč, semtertja v deliriji.

Razne vesti.

* (Avstrijske puške v Rumuniji.) Rumunska vojna oborožila se bode bržkone z Manlicherjevo puško, ki se izdeluje v Štajeriji, ker je ceneja od Mauserjeve, katera je bila kot pripravno spoznala rumunska vojaška komisija.

* (Hripa na Francoskem.) Iz raznih departementov se poroča, da precej hudo razsaja

* (Anarhistični atentat.) Te dni razstrelili so. nepoznani zločinci z dinamitom rudnike za svinec in srebro v Bouillacu. Škoda, katero je prouzročil ta atentat je velika.

* (Naval morja.) Otoki Gilbertovi v južnem tihem oceanu trpeli so mnogo vsled siluega navala morja, ki je naredil veliko škodo na vseh otokih. Samo na jednom otoku utonilo je nad osemdeset oseb.

* (Na konju okoli zemlje.) Dva ruska častnika Leontijev in Patrin sklenila sta na konjih potovati okoli zemlje. Jezdita preko Perzije, Afganistana, Indije, Sijama, Tonkinga in Saiguna, kjer se bodeta ukrcala v San Francisco. Od tam jezdita preko Chicage v Novi Jork od koder se prepeljeta v Lisbono. Potem jezdita zopet preko Madrida do Barcelone in do Marseilla in potem proti domu. Oglasila se bodeta pogumna jezdeca tudi na Dunaji in jezditca od tod v Odeso.

* (Oropan poštni voz.) Pri postaji Agmavir na Rostov - Vladi-kavkaški železniški progi napadli so razbojnik poštini voz, ter oropali 230.000 rubljev. Sprovoznika so umorili, postiljona pa težko ranili in potem pobegnili v gozd.

* (Umor na železnici.) Na belgijski progi Loeven-Dienst umorila sta dva neznana moža necega potovalca v vagonu tretjega razreda in ga popolnoma oropala. Morilca sta bržkone izstopile v Diestu. Policija zasleduje morilca.

Najboljše za našo deco! Kdor to hoče, kdor želi nepobabljive igrače za Božič, kdor se hoče z otroci veseliti njihove igre, s kratka, kdor svojim ljubljencem želi to, kar je najbolje zanje, temu priporočamo, da pregleda lepo ilustrirani cenik F. Ad. Richtera & Comp. na Dunaji. Zlasti naj beró in pregledajo ta cenik matere še predno kaj kupijo. Cenik se pošilja zastoj in frankovano.

Poslano.

Neustein-ove posladkorjene Elizabetne kri čisteče pile,

skušeno in od znamenitih zdravnikov priporočano lahko čistilno, raztaplajoče sredstvo. — 1 škatljica à 15 pil velja 15 kr., 1 zavoj = 120 pil 1 gld. a. v. — **Pred ponarejanjem se jako svari.** — **Zahtevaj izrecno Neustein-ove Elizabetne pile.** — Pristne so samo, če ima vsaka škatljica rdeče tiskano našo protokolovano varstveno znamko „Sveti Leopold“ in našo firmo: **lekarna „pri sv. Leopoldu“, Dunaj, mesto, Ecke der Spiegel- und Plankengasse.** — V Ljubljani se dobivajo pri gosp. **lekarni G. Piccoli-ji.** (949-4)

Anatherinova ustna voda in zobni prašek

ohrani usta, krepeča čeljustno meso ter odpravlja slabo sapo iz ust.

Jedna steklenica ustne vode velja 40 kr.; jedna škatljica zobnega praška 20 kr.; 12 steklenic 4 gld.; 12 škatelj samo 2 gld. (81-146)

Lekarna Piccoli, „pri angelju“, v Ljubljani, Dunajska cesta. Naročila se izvršujejo z obratno pošto proti povzetju zneska.

Loterijske srečke 25. novembra.

V Brnu: 35, 85, 33, 78, 28.

Tuji:

27. novembra.

Pri **Maliči:** Dr. Kuffler, Haber, Schwarz, Bleyer, Rachlitz, Walamin z Dunaja. — Gerlach iz Ljubljane. — Boskowitz iz Budimpešte. — Fuchs iz Brna. — Reingruber iz Monakova.

Pri **Slonu:** Kohn, Weiss z Dunaja. — Udvarnasky iz Trsta. — Stieger iz Celja. — Moline iz Tržiča. — Segala iz Rakeka. — Vitez Schwarz iz Novega mesta. — Podboj iz Kamnika. — Böhm iz Ljubljane. — Trogar iz Grada. — Verhovšek iz Trebnjega. — Wolf iz Londona.

Pri **avstrijskem cesarju:** Kollenc iz Gradca. — Pri **južnem kraljeviču:** Seidlinger z Dunaja. — Pri **bavarskem dvoru:** Rojina z Dobrove. — Pezdur iz Mengša. — Hofgartner iz Beljaka.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
27. nov.	7. zjutraj	731.2 mm.	6.6° C	sl. szh.	d. jas.	10.80 mm.
	2. popol.	729.5 mm.	13.4° C	sl. jzh.	d. jas.	dežja.
	9. zvečer	730.8 mm.	10.2° C	sl. jzh.	dež.	
Srednja temperatura 10.1°, za 7.8° nad normalom.						

Dunajska borza

dné 28. novembra t. l.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

	včeraj	danes
Papirna renta	90.40	90.40
Srebrna renta	90.05	90.65
Zlata renta	107.—	107.50
5% marena renta	101.70	101.80
Akoije narodne banke	1001.—	1000.—
Kreditne akoije	267.25	272.25
London	118.05	117.85
Srebro	—	—
Napol.	9.36	9.35
C. kr. cekini	5.60	5.60
Nemške marke	57.97 1/2	57.85
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	133 gld. 75 kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	75
Ogerska zlata renta 4%	102	50
Ogerska papirna renta 5%	100	50
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	121
Zemlj. obd. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	115	50
Kreditne srečke	100 gld.	183
Rudolfove srečke	10	19
Akoije anglo-avstr. banke	120	143
Tramvaj. druž. vlt. 170 gld. a. v.	212	—

— **Prvikrat!** —
Štev. 9. Slovensko gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 449.

V nedeljo, dné 29. novembra 1891.

V dvorani Ljubljanske čitalnice.

DALLA.

Drama v štirih dejanjih. Francoski spisal Octave Feuillet. Preložil Vekoslav Benkovič. — Igro uprizori režiser gospod Ignacij Borštnik.

OSOBE:

André Roswein — — — — — gospod Danilo.
Chevalier Carnioli — — — — — gospod Borštnik.
Sertorij, učitelj kontrapunkta — — — — — gospod Sršen.
Marta, njegova hči — — — — — gospa Danilova.
Knez Kališ — — — — — gospod Verovšek.
Markiz de Sora — — — — — gospod Lovšin.
Leonora, markiza Falconieri — — — — — g. Borštnik-Zvonarjeva.
Julija, grofinja Narni — — — — — gospica Nigrinova.
Marjeta, hišina markize Falconieri — — — — — gospica Polakova.
Ivana, služkinja Sertorijeve — — — — — gospica Helijelova.
Sluga — — — — — gospod Kotar.

Kraj: Napulj. Čas: 1730.

Težko prebavljenje,
katar v želodci, dyspepsija, pomanjkanje
slasti do jedi, zgago i. t. d., dalje
katar v sapniku,
zaslizenje, kašelj, hripavost mnoge nadlegu-
jejo in te opozarjamo na (5-7)
GLAVNO SKLADIŠTE
MATTONIJEVE
GISSHÜBLER
najčistije lužne
KISELINE
katera se po izrekih najprvih medicinskih
avtoritet rabi z najboljšim uspehom.

Koncipijenta

v neprepirnih in prepirnih poslih izurjenega, —
vsprejemem z novim letom.

Ivan Fischer,

(1035-2) c. kr. notar, Gornjigrad.

Mejnarodna PANORAMA

v Ljubljani

na Kongresnem trgu v „Tonhalle“.

Odprta vsak dan od 2. ure popoldne do 9. ure
zvečer. — Ob nedeljah in praznikih od 10. do
12. ure dopoldne in od 2. ure popoldne do
9. ure zvečer.

Ustopnina za osebo 20 kr. 6 ustopnic se
dobi za 90 kr. Otroci 10 kr.

Od nedelje dne 29. t. m. do ušetele
srede dne 2. decembra:

VI. serija: (986-12)

Pogledi iz Carigrada in Španske.

Dr. Rose životni balsam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospe-
šujoče in napenjanja odstranjujoče ter mlo raztop-
ljuje

domače sredstvo. (131-39)

Velika steklenica 1 gld., mala
50 kr., po pošti 20 kr. več.
Na vseh delih zavojnine je moja
tu dodana, zakonito varovana
varstvena znamka.

Zaloga skoro v vseh lekarnah
Avstro-Ogrske.

Tam se tudi dobi:

Praško universalno domače mazilo

To sredstvo pospešuje prav izborno, kakor sve-
dočijo mnoge skušnje, čiščenje, zmrtjenje in lečenje
ran ter poleg tega tudi blaži bolečine.

V škatljicah po 35 kr. in
25 kr. Po pošti 6 kr. več.
Na vseh delih zavojnine
je moja tu dodana zako-
nito varstvena znamka.

Glavna zaloga

B. FRAGNER, Praga,

št. 203-204, Mala strana, lekarna „pri črnem orlu“.

Poštna razpošiljatev vsak dan.

Kje se dobiva dobro črno istrsko vino?

in sicer neposredno od višogradnikov, pové naš
rodoljub **Viljem Grum**, trjar in zastopnik banke
„Slavije“ v **Pulji**, kateri vé za dobra vina po
pošteni ceni. Kdor želi kaj izvedeti, obrni se do
njega pisмено ali osebno. (1001-4)

Koroški RIMSKI VRELEC.

Steklenice se polné naravnost z vreleca.

Najizbornejša slatina

izvrstno zdravilo, ako se uživa z mlekom ali
sladkorjem, zlasti za kašljajoče otroke, —
zdravišče za bolnike na želodec in mehurji
trpeče, za kataralične in malokrvne ljudi.

Glavna zaloga v Ljubljani
pri **M. E. SUPAN-u**. (849-8)

Učenec

(1032-2)

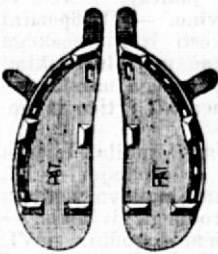
ki je dovršil vsaj četrti razred, **vsprejme se takoj v
prodajalnice z mešaním blagom**. — Več pove
Ivan Vidmar, trgovec v Črnem vrhu nad Idrijo.

Racijonelni okóvi za kopita in parklje.

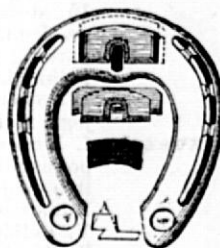
Patentovani okóvi (1010-2)

za parklje volóv za leto in za zimo
in sicer za težke in lahke govedne pasme.

Patentovane podkve za konje z nadomestilnimi nasadi.

Podkve za to-
vorne in vozne
konje, lovska,
jahalna in dir-
kalna železa.
Patent. podkve z
gumijevimi na-
sadi in poveznimi
ulogami itd.
Čarapna železa,
hodna železa,
žebli za kopita

in parklje, podpore za kopita iz železa in jekla, vojaško-
oblastveno predpisane podpore, patentovane H podpore,
patentevane podpore z gumijevimi ulogami.

Cenike in kopitne razpredelnice pošiljajo zastoj in frankovano

M. HANNS sinovi, Dunaj, I., Strauchgasse 2.

Goldinarjev 5—10 more vsakdo zaslu-
žiti na dan gotovo
brez kapitala in brez nevarnosti za kako zgubo,
ako prodaja zakonito dovoljene **srečke** in **dr-
žavne papirje**. — Ponudbe pod „Srečke“ po-
slati je anonéni pisarnici **J. Danneberg**, na
Dunaji, I., Kumpfgasse. (1013-2)

Kegljišče.

Pri povsem ponovljeni gostilni
na **Rimski cesti št. 20**

(nekdanj „Pri lovcu“), kjer se toči **pivo**, pristno
dolenjsko vino in kjer se dobivajo **dobre
gorke in mrzle jedi**, otvoren je tudi **pre-
novljeno, s steklom krito in obito in po
zimi kurljivo**

kegljišče

ter se da v porabo posamnim partijam in društvom.

Mnogobrojnega obiska prosi

(1039-1)

A. Lindtner.

V Ljubljani, dne 26. novembra 1891.

DR. VALENTINA ZARNIKA ZBRANI SPISI

I. ZVEZEK:

PRIPOVEDNI SPISI.

UREDIL

IVAN ŽELEZNIKAR.

Vsebina: Životopis dr. Valentina Zarnika. — Ura bije, človeka pa ni! —
Maščevanje usode. — Razni spisi: Iz državnega zbora. — Pisma slo-
venskega turista.

Knjižica je jako elegantno, po najnovejšem uzorci in res
krasno vezana. — Utisnena je na sprednji strani podoba dr. Zar-
nikova v zlatu in pridejan tudi njegov lastnoročen podpis. — Cena
knjižici je 1 gld., s pošto 5 kr. več. — Dobiti je v „**NARODNI
TISKARNI**“ v Ljubljani.

Jamska restavracija v Postojni

(1041-1)

da se od 15. decembra 1891

v najem.

Ponudbe sprejme **tovarna bratov Koslerjev** v Ljubljani.

Za Ljubljano

Za Ljubljano

Za Ljubljano

Za Ljubljano

Za Ljubljano

Za Ljubljano

Za Ljubljano

išče se za neko v Ljubljani koncesijo-
nevano in c. kr. avstrijski patent ima-
joče podjetje prevzemnik, kateremu ni
treba strokovnega znanja, za dōbo 13
let, k čemur so sposobni zasebniki,
penzionisti ali tudi samostojne dame.
S kapitalom 2000 gld. je ravno toliko
zaslužiti.

Več se izve pri: **Gustavu
Fuchs-u**, na **Dunaji, Maria-
hilferstrasse 67**. (1031-2)

Za Miklavž in Božič!

P. n. slavnemu občinstvu in trgovcem priporočam svojo
veliko zalogo raznih sladčičarskih izdelkov, od
navadnih do najfinejših sladčic, dalje druga času pri-
merna darila; vsakovrstne predmete za okrašenje
božičnih drevesc lastnega izdelka prodajam na drobno
in debelo po jako ugodnih cenah. (1019-3)

Naročila izvršujejo se najhitreje.

Nepoznanim in privatnim naročnikom pošiljam le proti povzetju.

Josipina Šumi
sladčičarska obrt v Ljubljani
na Kongresnem trgu (v Zvezdi).

Popolna razprodaja.

Radi popolne opustitve trgovine z urami

A. GEBA

v Ljubljani, Slonove ulice št. II

bode od 1. decembra 1891 nadalje

reelna razprodaja

in bodi visoko čestitemu občinstvu ta izredno ugodna prilika v
nakupovanje potrebnih predmetov, osobito priličnih (1040-1)

božičnih in novoletnih daril

ceneje, kot za lastno troškovno ceno najtopeje priporočana.

Na prodaj bode **bogata izber** vsakovrstnih zlatih in
srebrnih ur za gospode in gospé, dalje ur na nihalo in ur
z budilom ter stenskih ur; srebrne urne verižice itd. itd.

Poprave izvršujejo se do konca razprodaje reelno in cenó.

Vsa oprava v prodajalnici in urarsko orodje prodá se po ceni.

ANDR. DRUŠKOVIČ

trgovec z železnino

Mestni trg 10 LJUBLJANA Mestni trg 10

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnikov, nagrobnih križev, ku-
hinjskega in vsakovrstnega polje-
delskega orodja, kovanje za okna
in vrata, cementa i. t. d.,

sploh vsega v to stroko spadajočega blaga.

Fine

(416-30)

vodne pile in žage

za kojih izbornost se jamči, po najnižji ceni.

Nepremočne vozne plahte

različne velikosti in kakovosti ima vedno v zalogi
in jih daje po ceni (860—9)

R. RANZINGER
speditör c. kr. priv. južne železnice, v Ljubljani,
na Dunajski cesti št. 15.

Ako imate

puščico, skrnino, slabe živce, nevralgijo, ischias, slabo cirkulacijo krvi, nervozno-slab želodec, kongestije v glavi, ako vas je zadela mrtvača, ako nemate spanja, ako imate bolečine v hrbtu, hrbtne sušice — zahtevajte ilustrirano brošuro o s častnimi diplomami in z zlato svetinjo v Kolonji, Welsu, Stuttgartu odlikovano in v Avstro-Ogerski c. in kr. izključno priv.

galvan.-elektro-magnetično uplivajočo

frotirno pripravo.

Brošura razpravlja o uplivu, porabi in uspehih te priprave. — Priprava velja 12 gld. — Ilustrovano brošuro z natančnim popisom porabe pošilja se frankovano in zastoj iz tovarne izumitelja. (790—10)

TH. BIERMANN, elektrotehnik,
DUNAJ, I., Schulerstrasse 18.

Najnižje cene.

Največji izbor.

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg 15.

Naslovna knjiga
za
Kranjsko. (916—6)

V „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani

prodajajo se

Jurčičevi zbrani spisi

po znižani ceni.

1. zvezek: Deseti brat. Roman.
2. zvezek: I. Jurij Kozjak, slovenski janičar. Povest iz 15. stoletja domače zgodovine. — II. Spomini na deda. Pravljice in povesti iz slovenskega naroda. — III. Jesensko noč mej slovenskimi polharji. Črtice iz življenja našega naroda. — IV. Spomini starega Slovenca ali črtice iz njegovega življenja.
3. zvezek: I. Domen. Povest. — II. Jurij Kobila. Izvirna povest iz časov lutorske reformacije. — III. Dva prijatelja. — IV. Vrbna Smukova ženitev. Humoriistična povest iz narodnega življenja. — V. Golida. Povest po resnični dogodbi. — VI. Kozlovski sodba v Višnji Gori. Lepa povest iz stare zgodovine.
4. zvezek: I. Tihotapee. Povest iz domačega življenja kranjskih Slovencev. — II. Grad Rojine. Povest za slovensko ljudstvo. — III. Klosterski žolnir. Izvirna povest iz 18. stoletja. — IV. Dva brata. Resnična povest.
5. zvezek: I. Hei mestnega sodnika. Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja. — II. Nemški valpet. Povest. — III. Sin kmetskega cesarja. Povest iz 16. stoletja. — IV. Lipe. Povest. — V. Pipa tobaka. Povest. — VI. V vojni krajini. Povest. — VII. Sosedov sin. — II. Moč in pravica. — III. Telčja pečenka. Obraz iz našega mestnega življenja. — IV. Bojim se te. Zgodovinska povest. — V. Ponarejeni bankovec. Povest iz domačega življenja. — VI. Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ker je krompir kradel. — VII. Črta iz življenja političnega agitatorja.
7. zvezek: I. Lepa Vida. Roman. — II. Ivan Erazem Tattenbach. Izviren historičen roman iz sedemnajstega veka slovenske zgodovine.
8. zvezek: I. Cvet in sad. Izviren roman. — II. Bela ruta, bel denar. Povest.
9. zvezek: I. Doktor Zober. Izviren roman. — II. Mej dvema stoloma. Izviren roman.

Zvezek po 60 kr.,
eleg. vezan po 1 gld.
Pri vnanjih naročilih
velja poština
za posamični nevezani
zvezek 5 kr.,
za vezani 10 kr.

Dijaki
dobivajo Jurčičeve
„Zbrane spise“ po
50 kr. izvod, ako
si naročijo skupno
najmanj deset izvodov.

Prodajajo se v

(37—62)

„NARODNI TISKARNI“
v Ljubljani.

Okolu 160 hektolitrov svojega in cerkvenega

vina

od leta 1889., 1890. in 1891. ima po ugodni
ceni na prodaj (1038—2)

Stjepan Mrakužić
župnik na Rudah pri Samoboru, Hrvatska.

≡ Kašlja ni več! ≡

Staro in preizkušeno domače zdravilo so pristni

Oskar Tietze-jevi
čebulni bonboni

ki prese-
netljivo hitro uplivajo
proti kašlju, hripavosti, zasli-
zenju i. t. d. Ze izborna sestava mojih bonbonov je
porok za uspeh. Paziti je torej natančno na ime
Oskar Tietze in na „čebulno znamko“, ker
se prodajajo posnetki, ki so brez vrednosti ali celo
škodljivi. — V zveznih a 20 in 40 kr.
Glavna zaloga: Lekar F. Križan, Kromeriz.
Zaloge pri vseh lekarnah in trgovcih s specerijskim
blagom. V Ljubljani pri: U. pl. Trnkoczy-ju,
lekarju in L. Grečel-ju, lekarju. (918 10)

UBERALL VORRÄTHIG 17 MEDAILLEN

FEINSTE QUALITÄT

CHOCOLAT
SUCHARD
NEUCHÂTEL (SUISE)
CACAO

MASSIGE PREISE

LEICHTLÖSLICHER CACAO

ANGEBOT 1 KG 200 TASSEN

Vinska dražba

pri Veliki Nedelji.

V četrtek dne 3. decembra t. l. zdraži'o se
bode pri graščini Velikonedeljski po vsakoletni navadi
po priliki 400 hektolitrov

graščinskega in cerkvenega vina

v kleti Velikonedeljske graščine. — Začetek lici-
tacije je ob 11. uri, kadar vlak pride.

Oskrbništvo Velikonedeljsko

dne 23. novembra 1891.

Ant. Jesih, oskrbnik.

(1033—3)

1891 I. DIJASKI
Cena 80 kr.

Dobijo se pri vseh
knjigotržcih.

1892 KOLEDAR
po pošti 28 kr.

Prvi slovenski

SKLADNI KOLEDAR (Block) 1892

Cena 50 kr., po pošti 60 kr.

1892 SPENSKI
Cena 25 kr.

Izdala
Narodna Tiskarna
v Ljubljani.

1892 KOLEDAR
po pošti 85 kr.

V Ljubljani
v Špitalskih ulicah št. 10

KAROL TILL

V Ljubljani
v Špitalskih ulicah št. 10

! Darovi za Božič!

Okraski za božična drevesa. Lampijoni iz
papirja. Angeljci. Ježusčki. Zlate in srebrne
nitke. Zlate in srebrne pene. Lepotila za
božična drevesa. Svečice za božična drevesa.
Svetilnički. Jaslice itd. Knjige s podobami.
Basni. Spisi za mladino. Albumi za poštne
znamke. Reliefni albumi. Uzorci za slikanje.
Kartoni za modelovanje. Igre za mladino in
za odrasle. Molitveniki.

! Darovi za Božič!

Novosti pisnega papirja

z monogrami in brez njih.

Cartes de correspondance. Krasne kasete,
najfinerše izdelane s cvetkami ali umetni-
škimi utiski. Udobljani galanterijski izdelki
iz usnjenege kleja.

! Darovi za Božič!

Vizitnice na slonokostnem kartonu, z
zlatim robom, v elegantnem tisku. —
Album za fotografije. — Album za po-
ezije. — Dnevnik. — Albumi za anti-
biografije. — Mape za note. — Mape
za pisanje. — Tružice za boje. — To-
bolci za šolarje. — Nosilec za knjige. —
Načrtne knjige. (456—3)

! Novosti!
Klobuki za dame in dekleta
po pristni
Pariški in Dunajski modi.

Ernst Stöckl
v Ljubljani.

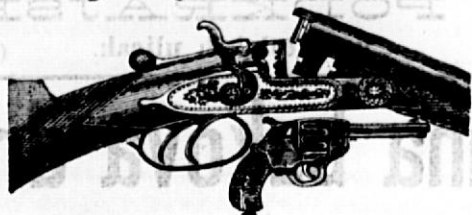
Konfekcijsko blago
za dame in dekleta.
Nove, elegantne mode.
Nizke cene. (878-7)

Spretne agente

vsprejme pod ugodnimi pogoji in s stalno plačo dobro znana in v Avstriji razširjena zavarovalnica za življenje. — Poudarje, v katerih je navesti reference, pošiljajo naj se upravištvu tega lista. (1008-5)

JANEZ OGRIS

puškar
v Borovljah (Ferlach) na Koroškem

izdeluje in prodaja vsakovrstne nove puške in revol-
verje ter vse lovske priprave, patrone ter drugo
streljivo po najnižjih cenah. — Puške so vse pre-
skušene na ces. kr. izkuševališči ter zaznamovane z
znamko tega zavoda. (175-75)

Za izbornost blaga jamči izdelovatelj. Stare puške
popravljajo se ceno. Ceniki pošiljajo se brezplačno.

Zobozdravnik
SCHWEIGER

stanuje (872-8)

„pri Maliču“, II. nadstropje, št. 25-26.

Ordinuje vsak dan od 9.—12. ure dopoldne in
od 2.—5. ure popoldne.

Ob nedeljah in praznikih od 9.—1. ure popoldne.

Najnovejša in najboljše vrste umetnih
zobovij in zob. — Najboljše in trpežne
plombe v zlatu in platinu za sprednje
zobe, posteklenjene plombe povsem in
nerazločno take, kakor so zobje.

Za vsa dela in operacije se garantira.

Prodajalka

z dobrimi spričali vsprejme se v specerijsko pro-
dajalnico na deželo. — Pisma naj se pošiljajo pod
šifro: P. 2 upravištvu „Slov. Naroda“. (1029-3)

Za bolne in zdrave

najboljše hranilno sredstvo, silno potrebno
za zdravje, priznano od zdravnikov kot „izvrstno“
in od mnogih bolnikov s spričali najtopleje priporo-
čeno, je (826-6)

Trnkóczy-jeva
hmeljna sladna kava

z dobrim ukusom in lepo dišavo.

Zavitke s 1/4 kg. velja 30 kr. — Jako ceno pridejo
zavitki 4 kg.

Dobiva se po poštni adresi pri Ubaldu pl. Trn-
kóczy-ju, lekarju v Ljubljani; na Dunaji imajo
zalogo lekarji: Viktor pl. Trnkóczy, V. okraj,
Hundsturmstrasse 113; dr. Oto pl. Trnkóczy,
III. okraj, Radetzkyplatz 17; Julij pl. Trnkóczy,
VIII. okraj, Josefstädterstrasse 30; v Gradci (Štajer-
sko): Vendelin pl. Trnkóczy, lekar; nadalje v
vseh lekarnah, prodajalnicah dišav, kupeih itd. itd.

Prekupci imajo ohilen rabat.

Vsak slovenski gospodar, ki še ni naročen
na ilustriran
gospodarski list
„Kmetovalec“ s prilogo „Vrtinar“, pošlje naj svoj
naslov c. kr. kmetijski družbi kranjski v Ljubljani, katera
mu dološlje prvo številko brezplačno in iz katere more
sprevideti, da je list neobhodno potreben za vsakega na-
prednega slovenskega gospodarja. (60-43)

Oljni ekstrakt za uho

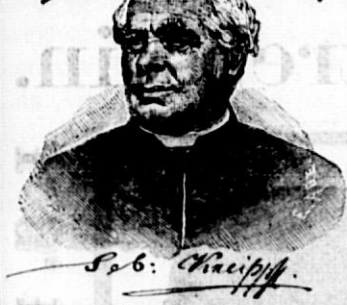
od c. in kr. sekund. zdravnika dr. Šipeka. Ta ekstrakt
priporočajo zaradi sigurnega uspeha že več let **autoritete**,
ker odpravi vsako neprirojeno **gluhost**, uklanja takoj **slab**
posluš, **ušesni tok** in vsako **ušesno bolezen**; dobiva
se proti dološljatvi gld. 1.70 v vsej Avstro-Ogerski franko-
vano po pošti iz lekarn: glavna zaloga v lekarni „pri sv.
Duhu“ g. Ede pl. Tomaya, v lekarni g. Ant. Kögl in
v mestni lekarni g. Mittlerja v Zagrebu; nadalje pri Za-
netti-ju v Trstu, Jožefu Cristofaletti-ju v Gorici;
Antonu Mizzano na Reki, — na Dunaji pri c. in kr.
vojni poljski lekarni, na Stefanovem Trgu št. 8 in
pri lekarju Twerdy-ju, Mariahilferstrasse 196. — Pristno
blago se dobiva samo v steklenicah z utisnjenim napisom
c. kr. sekund. zdravnik dr. Šipek na Dunaji. (962)

KAROL TILL

Špitalske ulice 10. Ljubljana. Špitalske ulice 10.

Pisni papir in zavitki v kasetah in zavojih. Če-
trtina ali osmerka z naglavnimi okraski ali napis.
Vizitnice, litografirane ali tiskane (najbolj mo-
derna oblika). **Vsakovrstne potrebščine za pi-
sarnice ali pisalne mize:** podloge za pisanje,
tintniki, podstavki za držala, obtežniki, ravniki, su-
šilni zvitki, pečatila iz proževine, sušilni kartoni itd.
itd. **Trgovske knjige, kopirne knjige, be-
ležnice,** glavne knjige, ozke strazce, folijo knjige,
kvart-knjige, kazala, upisne ali povzetne knjige, knjige
beležnice, beležnice za perilo. **Ljudski koledarji,**
pisni in stenski koledarji, koledarji za beležke, ko-
ledarji z listki in za listnice, žepni in denarnični
koledarji, patentovani stebrični koledarji, dijaški ko-
ledarji in skladni koledarji v veliki izbiri. (456 14)

SCHUTZ - MARKE.

Nedoseženo!

Pristna
Kneipp-ova sladna kava
čista ali z
Oelz-ovo kavo

pomešana, je zdrava, cenena kava,
fino duhteča, kateri je dajati prednost
pred drago, trovilno bobovo kavo. —

Kneipp-ova sladna kava je pristna, ako se prodaja v
rudečih, čveterooglatih zavojih z varnostno znamko, kakor
je tu natisnena. (1006-1)

Oelz-ova kava le z našo firmo.

Bratje Oelz v Bregencu

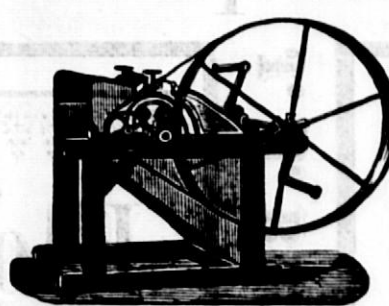
od veleč. gosp. župnika Seb. Kneipp-a za Avstro-Ogersko **jedina** privil.
tovarna sladne kave.

Dobiva se v vseh boljših trgovinah s specerijskim blagom.

Zastopnik za Štajersko in Kranjsko: Anton Stadler v Gradci.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinstvo!

Plug, brane, njivni valarji, sejalnice, stroji za košnjo, obračalnice
za seno, konjske zobače, stiskalnice za seno, mlatilnice, vlačilnice,
lokomobili, trijeri, čistilnice za žito, robkalnice za koruzo, rezilnice za
krmo, mlinci za pihanje, rezilniki za repo,
mečkalnice za sadje, stiskalnice za sadje,
mečkalnice za grozdje, vinske sti-
skalnice, oljne stiskalnice, perono-
sporni aparati, stroji za lupljenje sadja,
aparati za sušenje sadja in sočivja, vinske
sesalnice, kletni predmeti, sesalnice
za vodnjake, krožne žage, decimalne tehtnice,
živinske tehtnice, mlečni separatorji, sodne
nategače, stroji za vrtanje, avtomatično upli-
vajoče stiskalnice za sladko krmo, stroji za
pranje, treslice za predivo i. t. d. i. t. d.

Vse izvrstno izdelano, po najnižjih tovarniških cenah.

! Jamstvo, ugodni plačilni pogoji, čas za poskušnjo!

Tovarna za kmetijske in vinske stroje

II., Praterstrasse 78. **IG. HELLER, Dunaj II., Praterstrasse 78.**

Bogato ilustrovani, 144 stranlj močni ceniki v nemščini, italijansčini in
slovanščini zastoj in franko. (124-20)

Solidna zastopstva se povsod osnujejo.

M. Ranth

(Viktor Ranth)

Ljubljana

Marijin trg 1.

Oprema za krojače in čevljarje,
Beloprteno blago in podvleka,
Pozamentirsko in drobno blago,
Bombaž in ovčja volna,
Preja za vezenje, pletenje, šivanje
in kavličanje,
Tkano in nogovičarsko blago,
Predpasniki, životki in rokavice,
Trakovi, čipke in petljanja,
Čipkaste zavese in preproge,
Umeteljske cvetke in njih deli.

M. Ranth

(Viktor Ranth)

Ljubljana

Marijin trg 1.

CHOCOLAT MENIER

! Največja tovarna na svetu!

Vsak dan se proda: (902-4)

50.000 kilo.

Dobiva se v vseh specializiranih, delicatess-
prodajalnicah in konditorijah.

Oddati je

dva transitna skladišča

v hiši št. 42 v Spodnji Šiški,

blizu državne železnice, jedno takoj, drugo 1. dne
januarja 1892. Več je izvedeti pri **P. Lassnik-u**
v Ljubljani. (970-7)

Pravi planinski ovčji sir

tolst in pikanten, hlebi po 5 do 7 kil, posebno pri-
praven za gostilnice; (995-4)

ruski, kineški in holandski

rum z Jamajke in francoski cognac

v steklenicah itd. itd. prodaja in razpošilja

Jos. Bolè na Reki.

Kupuje tudi surovo maslo.

Zanimiva in za dolge zimske
večere najboljša igrača.
— „Zagonetka-krožnica“ je
samo pristna, če ima „sidro“
kot znak. Cena 35 kr.
Na tisoče in tisoče je sta-
rišev, ki so pripoznali iz-
redno vzgojilno vrednost
slavne

Sidrove
stavbinske igre.

Ni je lepše in vzpodbudnejše igre za otroke in odrasle!
Več o tej igri in o „Zagonetki krožnici“ je izvedeti iz
našega ilustriranega cenika, katerega naj si hitro na-
ročé vsi stariši (dobi se zastoj in frankovano), da bi
pravočasno mogli naročiti si res izborna božična
darila za svojo deco. — Vse stavbinske igre,
katere nimaže znamke „sidro“, so navadni po-
snetki brez vse vrednosti, zato je vaelej
zahtevati

samo Richter-jevo stavbinsko igro s sidrom
katere se nihče ni presegel in katera je jedina, ki se
da redno popolniti. Dobiva se v vseh boljših trgovinah
z igračami od 35 kr. do 5 gl. in več. (1009-3)

F. Ad. Richter & Comp.

Prva avstro-ogerska c. kr. priv. tovarna stavbnih igrač,
na Dunaji, L. Nibelungengasse 4. — Rudolfstadt, Olten,
Rotterdam, London E. C., New-York, 310 Broadway.

V trgovino z mešanimi blagom vsprejme se

učenec

(1027-3)

zmožen slovenskega in nemškega jezika, iz dobre rodovine.
— Več pove g. **Friderik Skušek**, trgovec v Metliki.

Miklavževa in Božična darila!

Krstna oblačila za otroke, žepne rutice
s podobami, zavratniki, zapestnice, kra-
vate, nogovice in rokavice.

M. PODKRAJŠEK

v Špitalskih ulicah. (1026-1)

Suha bukova drva

se dobé na prodaji tudi razklana in
razžagana po najnižji ceni

na Dunajski cesti št. 35 (Bežigrad).
(979-3)

Razprodaja.

Usojam se naznaniti slavnemu občinstvu, da razprodajam od ponedeljka, dne
23. novembra začenši vso svojo dobro sortovano zalogo po jako znižani ceni. Ker
se tako ugodna prilika le redkokdaj najde, prosim mnogobrojnega obiska in se
priporočam

z odličnim spoštovanjem

Viljem Sattner

(1023)

trgovina z modnim, suknenim, manufakturnim in platnenim blagom
v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 20.

Najceneje nakupovališče zimskih potrebščin.

J. B. BENEDIKT v Ljubljani, Stari trg.

Tovarniška zaloga
kožuhovin

in sicer:

mufov

boa in obšivov

v različnih barvah, kožicah in
suknih po

senzacijski nizkih cenah.

J. B. BENEDIKT v Ljubljani, Stari trg.

Klobuki

za (956-3)

dame

nakičeni in nenakičeni

razprodajajo se

zaradi končane sezone

po brezprimerno

nizkih cenah.

J. B. BENEDIKT v Ljubljani, Stari trg.

Kape iz kožuhovine
in Krimske kape

za gospode, dame, deklice in dečke,

od **65 kr.** do

najfinejše vrste.

J. B. BENEDIKT v Ljubljani, Stari trg.

Najceneje nakupovališče zimskih potrebščin.